

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la contestația depusă de Anatolie Minciuna

împotriva deciziei din 18 iulie 2024 a Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

(evaluarea externă conform Legii nr. 26/2022)

(Dosarul nr. 3-20/24
NR. PIGD 2-24083086-01-3-26072024)

Contestație în baza Legii nr. 26/2022; evaluarea candidatului la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii;

2 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea de contestare depusă de Anatolie Minciuna împotriva deciziei din 18 iulie 2024 a Comisiei independente de evaluare externă a integrității judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție,

Completul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,
Diana Stănilă,
Oxana Parfeni, *judecători*,

Cristian Rotaru, *grefier*

Cu participarea:

Reprezentantului reclamantului – avocatului Vitalie Zama
Reprezentanților părâtei – avocatului Daniel Cobzac
avocatului Carolina Chebeș

În absența:

Reclamantului – Anatolie Minciuna, care a fost legal citat și interesele căruia au fost reprezentate de către avocatul Vitalie Zama.

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Prin ordinul Ministerului Justiției nr. 44 din 12 iulie 1991 Anatolie Minciuna a fost numit în funcția de judecător al Judecătoriei Octombrie (sectorul Rîșcani) or. Chișinău în baza Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 643-XII din 11 iulie 1991.

2. Potrivit decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 302 din 8 octombrie 1996, Anatolie Minciuna a fost promovat în funcția de vicepreședinte al Judecătoriei sectorului Rîșcani mun. Chișinău.

3. Prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 577-III din 26 martie 2002, Anatolie Minciuna a fost eliberat din funcția de vicepreședinte al Judecătoriei sectorului Rîșcani mun. Chișinău.

4. Prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 77-III din 12 iunie 2001, Anatolie Minciuna a fost numit în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă.

5. Prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1534-IV din 28 februarie 2008, Anatolie Minciuna a fost desemnat în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău.

6. Prin hotărârea nr. 102/4 din 16 martie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a acceptat cererea de demisie a judecătorului Anatolie Minciuna de la Curtea de Apel Chișinău și l-a eliberat din funcția de președinte interimar și judecător de la Curtea de Apel Chișinău, în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 15 mai 2023.

7. La 16 noiembrie 2023, în temeiul art. 9 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare a recepționat de la Parlamentul Republicii Moldova informațiile care includeau și cererea candidatului Anatolie Minciuna de a participa la concursul pentru ocuparea funcției de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

8. Ca urmare a evaluării candidatului Anatolie Minciuna, Comisia de evaluare a emis decizia din 18 iulie 2024, prin care a constatat, în baza art. 8 alin. (2) lit. a) și c) și a art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, dubii serioase cu privire la respectarea de către candidatul Anatolie Minciuna a criteriilor de integritate etică și, prin urmare, acesta nu promovează evaluarea. Comisia a constatat patru temeuri distincte de neconformitate cu criteriile prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. a) și c) din Legea nr. 26/2022 și care nu au fost atenuate de candidat.

9. La 26 iulie 2024, Anatolie Minciuna a contestat la Curtea Supremă de Justiție decizia Comisiei de evaluare din 18 iulie 2024, care a fost completată prin cererea depusă în cadrul ședinței de judecată din data de 16 septembrie 2024.

10. La 12 septembrie 2024, Comisia de evaluare a depus referință, prin care nu a recunoscut pretențiile lui Anatolie Minciuna și a solicitat respingerea acestora.

11. Curtea Supremă de Justiție a convocat părțile în ședință la 16 septembrie și 1 octombrie 2024. Reclamantul a pledat cauza în fața Curții Supreme de Justiție prin reprezentantul Vitalie Zama. Comisia de evaluare a fost reprezentată de către avocații Daniel Cobzac și Carolina Chebeș.

12. La 1 octombrie 2024, a fost finalizată examinarea cauzei în fond, iar decizia urma a fi plasată pe pagina web a CSJ, conform art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26/2022.

ÎN FAPT

a. Evaluarea externă a reclamantului de către Comisie

13. În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Magistraturii și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de

autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției, la 10 martie 2022, Parlamentul a adoptat Legea nr. 26, cu modificările ulterioare. Conform acestei legi, toți candidații *inter alia* la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii sunt supuși evaluării externe, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective. Este evaluată integritatea etică și financiară a acestora. Evaluarea începe cu solicitarea ca candidatul să depună Comisiei declarația de avere și interese personale și a declarației cu privire la lista persoanelor apropiate lui, de transmitere voluntară a răspunsurilor la chestionarul privind integritatea etică.

14. Evaluarea candidatului Anatolie Minciuna a început la 6 decembrie 2023, prin notificarea în care Comisia a solicitat candidatului să depună, în termen de șapte zile, declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, conform art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, precum și declarația care cuprinde lista persoanelor apropiate care activează sau care au activat în sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public, cât și chestionarul de etică. La 13 decembrie 2023, candidatul Anatolie Minciuna a trimis Comisiei de evaluare declarația și chestionarul de etică completate.

15. În timpul evaluării, Comisia a colectat informații din multiple surse, a trimis candidatului 4 runde de întrebări, inclusiv cu solicitări de informații, date și documente suplimentare.

16. La 31 mai 2024, Comisia de evaluare a informat candidatul Anatolie Minciuna că a identificat unele aspecte care generează dubii referitoare la respectarea de către acesta a criteriilor etice și financiare și l-a invitat să participe la o audiere publică programată pentru 12 iunie 2024.

17. La 3 iunie 2024, candidatul Anatolie Minciuna a solicitat Comisiei de evaluare ca audierea să fie reprogramată după data de 16 iunie 2024, deoarece se va afla în afara țării, precum și desfășurarea acesteia în ședință închisă.

18. Comisia de evaluare a respins cererea de audiere în ședință închisă din cauza nemotivării acesteia și a acceptat cererea de reprogramare a audierii publice a candidatului Anatolie Minciuna, stabilind ședința pentru data de 18 iunie 2024.

19. La 5 iunie 2024, la cererea candidatului Anatolie Minciuna, acestuia i s-a acordat acces la materialele de evaluare, în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

20. La 18 iunie 2024 (în ziua audierii), candidatul Anatolie Minciuna a solicitat desfășurarea ședinței în absența sa, prezentând Comisiei de evaluare explicații scrise suplimentare. În conformitate cu art. 12 alin. (3) din Legea nr. 26/2022, ședința a avut loc în absența candidatului Anatolie Minciuna, iar evaluarea a fost efectuată pe baza informațiilor acumulate de Comisie.

21. La 18 iulie 2024, ca urmare a evaluării candidatului Anatolie Minciuna, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) și c) și a art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare a emis decizie prin care a decis că are dubii serioase cu privire la respectarea de către candidatul Anatolie Minciuna a criteriilor de integritate etică și, prin urmare, acesta nu promovează evaluarea.

22. Comisia a constatat patru temeuri distincte de neconformitate cu criteriile prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. a) și c) din Legea nr. 26/2022 și care nu au fost atenuate de candidat.

23. Potrivit deciziei, Comisia de evaluare a constatat:

i. Încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, în concret:

a. examinarea unui caz în care era implicat avocatul care l-a reprezentat anterior pe candidat (§§ 85-114 din decizie).

Comisia de evaluare a stabilit că, în anul 2011, Anatolie Minciuna, în timp ce conducea un autovehicul și se deplasa la vânătoare cu alte persoane, a fost implicat într-un accident rutier, soldat cu decesul unui biciclist. Pe baza acestor fapte a fost intentat un dosar penal, în care Anatolie Minciuna a avut statut de bănuț. Totodată, în cadrul aceluși dosar penal Anatolie Minciuna a fost apărat de avocatul L.P. Ulterior, în anul 2012, urmărirea penală a fost încetată pe motiv că nu au fost constatate elementele constitutive ale infracțiunii.

La fel, Comisia de evaluare a constatat că, în anul 2021, un complet de judecată din care făcea parte Anatolie Minciuna a examinat un caz care implica o cerere de atragere la răspundere disciplinară a avocatului L.P., care a fost apărătorul lui Anatolie Minciuna în dosarul penal în anul 2012.

Comisia a constatat că judecătorul Anatolie Minciuna a participat în calitate de raportor la examinarea aceluși caz, iar completul de judecată din care a făcut parte candidatul a respins acțiunea ca inadmisibilă, aceasta fiind o decizie favorabilă avocatului L.P., care îl apărase în anul 2012 pe dl Anatolie Minciuna în dosarul penal.

Comisia de evaluare a considerat că, atunci când un judecător are o relație personală cu un avocat ca urmare a reprezentării anterioare într-o cauză penală, există un risc semnificativ de conflict de interese sau de aparență de părtinire.

Comisia de evaluare a conchis că, justițiabilii și publicul ar putea suspecta că relația anterioară a judecătorului cu avocatul influențează hotărârile acestuia, compromițând integritatea procesului judiciar.

b. examinarea unor cauze cu implicarea unui coleg care a fost martor în cauza penală în care candidatul a avut calitatea de bănuț (§§ 115-130 din decizie).

Comisia de evaluare a constatat, din circumstanțele de fapt ale cauzei penale, că unul dintre pasagerii ce se aflau în automobilul condus de Anatolie Minciuna în momentul producerii accidentului în anul 2011 și soldat cu decesul unui biciclist era

B.B., pe atunci judecător de instrucție la Judecătoria Centru, mun. Chișinău și care a fost unul dintre martorii principali ai accidentului. Ulterior, în anul 2014, B.B. a devenit judecător la Curtea de Apel Chișinău.

De asemenea, Comisia de evaluare a observat că, la sfârșitul anului 2016, B.B. a demisionat din funcția de judecător și a început să profeseze ca avocat.

În acest sens, Comisia de evaluare a identificat două cazuri care i-au ridicat dubii cu privire la respectarea regimului juridic al conflictelor de interese cu implicarea candidatului Anatolie Minciuna și al lui B.B.

Primul caz a avut loc în anul 2018, când Anatolie Minciuna era membru al Colegiului disciplinar al judecătorilor și a participat în calitate de președinte al completului de admisibilitate din cadrul Colegiului disciplinar la examinarea unui caz care îl viza pe B.B. La 30 martie 2018, completul de admisibilitate din cadrul Colegiului disciplinar, prezidat de către Anatolie Minciuna, a respins contestația unui petiționar care solicita atragerea la răspundere disciplinară a trei judecători ai Curții de Apel Chișinău, inclusiv a lui B.B. Astfel, fiind emisă o decizie favorabilă lui B.B.

Al doilea caz reținut de Comisia de evaluare a avut loc în anul 2021 și se referă la participarea judecătorului Anatolie Minciuna ca judecător raportor în cadrul unui complet care a examinat un caz în care B.B. era reprezentantul unei părți la proces și care a emis o decizie favorabilă clientului lui B.B.

Astfel, Comisia de evaluare a constatat prezența unor indicii suficiente ce atestă că relația dintre candidatul Anatolie Minciuna și B.B. a depășit cadrul unei relații profesionale. Or, în acest context, participarea candidatului în calitate de judecător și membru al Colegiului disciplinar în cauzele care vizează o persoană cu care candidatul a avut activități recreaționale ca vânătoarea, și care a fost un martor important într-o cauză penală împotriva candidatului, constituie o abatere de la regimul juridic al conflictelor de interese.

ii. Achiziționarea unui apartament la preț preferențial-eligibilitatea (§§ 131-147 din decizie).

Comisia de evaluare a stabilit că, la 19 septembrie 2013, candidatul Anatolie Minciuna a depus la Consiliul Superior al Magistraturii o cerere prin care a solicitat includerea sa pe lista persoanelor beneficiare de apartamente la preturi preferențiale în cadrul programului de îmbunătățire a condițiilor de trai pus în aplicare de Consiliul Superior al Magistraturii. Cererea sa a fost acceptată și, în vara anului 2014, candidatul Anatolie Minciuna a semnat un contract cu o companie de construcții în vederea obținerii unui apartament la un preț preferențial. Apartamentul a fost transferat candidatului la 25 aprilie 2017 și avea o suprafață de XXX m.p., iar prețul final fiind de 25 596 EUR.

Dubiile Comisiei de evaluare au fost trezite de faptul, cât a fost de etică participarea candidatului Anatolie Minciuna la programul de îmbunătățire a condițiilor de trai și procurarea unui apartament la preț preferențial, în timp ce

deținea în proprietate o casă de locuit (vilă/casă de vacanță/căsuță sezonieră) și care conform bazei de date e-Cadastru avea o suprafață de XXX m.p., situată în XXX, mun. Chișinău și a fost construită în anul 2004.

Comisia de evaluare a ridicat dubii cu privire la îmbunătățirea condițiilor de trai ale candidatului Anatolie Minciuna ca urmare a achiziționării apartamentului la preț preferențial, având în vedere faptul că acesta nu a folosit apartamentul și că locuia deja într-o casă de XXX m.p., care era aproape de două ori mai mare decât apartamentul solicitat în mun. Chișinău. Cu atât mai mult că, în timpul rundelor de întrebări, candidatul Anatolie Minciuna a confirmat că a locuit în această casă în mod permanent și nu a locuit niciodată în acel apartament. Iar, apartamentul l-a transmis în folosință familiei fiului său, care își are reședința oficială acolo.

Comisia de evaluare a apreciat ca fiind contradictorii și irelevante argumentele candidatului, care a declarat că destinația imobilului din XXX este casă de vacanță. În opinia Comisiei, statutul oficial al imobilului este mai puțin important decât modul în care acesta este utilizat în realitate.

La fel, Comisia de evaluare nu a acceptat ca viabil argumentul candidatului, potrivit căruia casa era situată în afara orașului Chișinău, or, comuna XXX face parte din municipiul Chișinău, iar distanța de la casă la sediul Curții de Apel Chișinău este aproximativ aceeași cu distanța de la blocurile în care este situat apartamentul.

iii. Nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții (§§ 148-156 din Decizie).

Comisia de evaluare a reținut că, în cadrul rundelor de întrebări, candidatul Anatolie Minciuna a confirmat că nu a primit autorizație de construire a casei cu suprafața de XXX m.p. situată în XXX, mun. Chișinău, motivând că zilnic era antrenat la serviciu și din acest considerent a amânat chestiunile personale, inclusiv obținerea documentelor permise pentru edificarea acestei construcții.

Comisia de evaluare a remarcat că, construcția dată reprezintă o casă cu două etaje, bine consolidată din calcar și nu face parte din categoria clădirilor temporare, care sunt exceptate de necesitatea obținerii actelor permise, cu înregistrarea lor la Inspectoratul de Stat în Construcții, în conformitate cu art. 21 din Legea privind calitatea în construcții nr. 721/1996.

Comisia de evaluare nu a putut accepta argumentul candidatului, conform căruia acesta a fost ocupat la serviciu și nu a putut obține autorizațiile corespunzătoare. Or, Anatolie Minciuna fiind jurist din anul 1989, ar fi putut împuternici pe cineva pe baza unei procuri sau a unui contract de mandat să obțină actele permise relevante și autorizația de construire.

Mai mult ca atât, Comisia de evaluare a considerat că, Anatolie Minciuna, fiind judecător din anul 1991, ipotetic ar fi trebuit să aplice sancțiuni pentru astfel de acte comise de alte persoane.

În opinia Comisiei de evaluare, pentru un judecător, care trebuie să aplice aceste legi, încălcarea lor subminează autoritatea și credibilitatea sistemului judiciar

în general. Prin nerespectarea cerințelor privind autorizațiile, candidatul a creat un precedent periculos conform căruia legile pot fi ignorate sau aplicate selectiv. Din perspectiva unui observator obiectiv, se creează percepția unor standarde duble. Dacă se consideră că sistemul judiciar aplică standarde diferite, se creează un sentiment de nedreptate și inegalitate, care poate conduce la tulburări sociale și la lipsă de respect pentru statul de drept.

iv. Implicarea în cazuri care au condus la încălcări ale CEDO (§§ 157-231 din Decizie).

Comisia de evaluare a remarcat că, potrivit informațiilor furnizate de Agentul Governamental și din alte surse, candidatul Anatolie Minciuna a fost implicat în 13 hotărâri CtEDO împotriva Republicii Moldova.

Dintre acestea, în două cazuri (i.e. Gavriliță v. Republica Moldova, 22 aprilie 2014 și Goremîchin v. Republica Moldova, 05 iunie 2018), Comisia nu a putut identifica în ce măsură acțiunile candidatului în calitate de judecător ar fi putut conduce la o încălcare a CtEDO și la o încălcare a drepturilor omului. Iar, alte 11 cazuri, în opinia Comisei, au prezentat *prima facie* potențiale încălcări de etică care necesită o evaluare pe baza Legii nr. 26/2022, și anume:

- Botezatu v. Republica Moldova, 14 aprilie 2015;
- Molceanu și alții v. Republica Moldova, 14 februarie 2023 (cererea Molceanu (nr. 429/13), cererea Axenova (nr. 1994/13) și cererea Lăstăraș (nr. 14342/13));
- Gîrbu și alții v. Republica Moldova, 05 octombrie 2023;
- Munteanu-Nani și alții v. Republica Moldova, 19 octombrie 2023;
- Cereale Flor S.A. și Roșea v. Republica Moldova, 14 februarie 2017;
- Grăjdianu și alții v. Republica Moldova, 07 ianuarie 2020;
- N.P. v. Republica Moldova, 06 octombrie 2012;
- Ghimpu și alții v. Republica Moldova, 01 ianuarie 2022;
- A.O. Falun Dafa și alții v. Republica Moldova, 29 iunie 2021;
- Pietriș S.A. și Nastas v. Republica Moldova, 19 ianuarie 2021;
- Partidul Politic „Patria” și alții v. Republica Moldova, 04 august 2020.

Comisia de evaluare a recunoscut că independența judecătorilor este unul dintre fundamentele unei societăți democratice. Cu toate acestea, ca și alte principii, independența judecătorilor nu este un principiu absolut. Din aceste motive, normele etice stabilesc obligația judecătorilor de a respecta drepturile fundamentale și CEDO.

Comisia a remarcat că a identificat cel puțin 11 cazuri CtEDO în care rolul candidatului Anatolie Minciuna a fost important în stabilirea încălcării drepturilor fundamentale. Iar, implicarea frecventă în constatarea unor încălcări semnificative ale drepturilor omului subminează grav potențialul de a construi sau restabili încrederea în sistemul de justiție. Un astfel de comportament demonstrează

nerespectare gravă a principiilor de echitate și de protecție a drepturilor fundamentale, esențiale pentru încrederea publicului.

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

24. Cu referire la cadrul normativ aplicabil, în debutul analizei sale, Completul de judecată special observă că, în contestație, reclamantul a invocat că prevederile Codului administrativ au prioritate față de prevederile Legii nr. 26/2022.

25. La aspectul dat, Completul de judecată special învederează că, aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia decide Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ (DCC nr. 163 din 01 decembrie 2022, § 24, DCC nr. 2 din 18 ianuarie 2022, § 19).

26. Art. 1 din Legea nr. 26/2022 prevede că:

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Magistraturii, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.”

27. Art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022 stipulează că:

„Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.”

28. Art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022 statuează că:

„Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.”

29. Art. 1 alin. (1) și (2) din Codul administrativ prevede că:

„Legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domeniile specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

30. Prin urmare, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin.(1) din Legea nr. 26/2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ. Deși, Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale.

31. Art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 reglementează că:

„Legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.”

32. Art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 stipulează că:

„În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art.5 alin.(3) și (4).”

33. Preambulul Legii nr. 26/2022 are următorul conținut:

„În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.”

34. Criteriile de evaluare sunt prevăzute de art. 8 alin. (2)-(5) din Legea nr. 26/2022 și prevăd următoarele:

„(2) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;

b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;

c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

(3) În cazul lipsei unor reguli de etică și conduită aprobate pentru domeniul în care activează sau a activat candidatul, se verifică dacă comportamentul din trecut al candidatului provoacă sau nu suspiciuni rezonabile referitoare la corespunderea acestuia cu standardele etice și de conduită stabilite pentru judecători și procurori.

(4) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

(5) Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art.2 alin.(2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art.2 alin.(2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art.2 alin.(2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;

f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art.2 alin.(2) are statut de donatar sau de donator;

g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.”

35. Articolul 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022 statuează că:

„Comisia de evaluare apreciază materialele acumulate după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisia de evaluare.”

36. Articolul 13 din Legea nr. 26/2022 reglementează modul de adoptare a deciziei Comisiei. Partea relevantă a acestui articol este următoarea:

„(1) În urma desfășurării procedurii de evaluare, Comisia de evaluare emite o decizie motivată privind constatarea promovării sau nepromovării evaluării. Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.

(2) Decizia Comisiei de evaluare trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării.

(3) Decizia Comisiei de evaluare se adoptă cu votul majorității membrilor care participă la luarea acesteia. Membrii Comisiei de evaluare nu au dreptul să se abțină de la vot. [...]

(5) Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art.8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

(6) Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese. [...]"

37. Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021 (§ 11), Comisia de la Veneția și Direcția Generală au observat că

„Integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.”

38. Comisia de la Veneția și Direcția Generală și-au exprimat anterior opinia, în alte contexte, că situațiile critice din domeniul justiției, ca niveluri extrem de ridicate de corupție, pot justifica soluții la fel de radicale, precum un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, ține de competența autorităților moldovenești să decidă dacă situația predominantă în sistemul judiciar moldovenesc creează o bază suficientă pentru a supune toți judecătorii și procurorii, precum și membrii CSM și CSP, la evaluări extraordinare de integritate.

39. Potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 06 decembrie 2021:

„Identificarea unor pârghii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile

statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem.”

40. În § 34 din Avizul nr. 24 (2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) a reamintit că:

„procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența deciziile acestora și, prin urmare, ar trebui privite ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia.”

41. De asemenea, în § 50 din Avizul din 14 martie 2023, Comisia de la Veneția și DGI au indicat că sunt la curent cu faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr. 26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii. Totuși, ceea ce se permite cu scopul examinării candidaților, nu neapărat se permite în vederea evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, mizele sunt mai mari pentru ei și pentru stabilitatea ordinii juridice în general. Deși criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile și bazate pe o evaluare globală a integrității candidaților, a antecedentelor, a relațiilor etc., destituirea unui judecător sau a unui procuror numit în funcție într-un mod legal trebuie să fie justificată cu referința mai precisă la o conduită inadecvată, care ar trebuie să fie mai bine definită de lege.

42. Potrivit opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accederea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al

integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDL-AD(2022)011, §§ 9-10).

43. În Avizul său, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

44. La 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. În §§ 120, 123, 133, 134, 135 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a următoarele:

„prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, mutatis mutandis, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit.a) din Lege.

Pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

Cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26, Curtea a constatat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că, definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de

legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.”

45. Articolul 14 din Legea nr. 26/2022 reglementează modul de contestare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestațiilor. Partea relevantă a art. 14, în vigoare la momentul depunerii contestației, este următoarea:

„(1) Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

(2) Candidatul evaluat poate contesta decizia defavorabilă a Comisiei de evaluare la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul căreia se instituie un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție și confirmați prin decret al Președintelui Republicii Moldova. [...]

(6) Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv. [...]

(8) La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

(9) Decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii. [...]

46. Prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 239 din 13 septembrie 2024, au fost introduse modificări la articolul 14 alineatul (8), după cum urmează:

„la litera b), cuvintele „și dispunerea reevaluării” se substituie cu cuvintele „și dispunerea o singură dată a reevaluării”;

alineatul se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) constatarea promovării sau nepromovării evaluării în cazul contestării repetate a deciziei Comisiei de evaluare, adoptată în urma reevaluării dispuse anterior.”

47. În § 81 din Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26/2022, Curtea Constituțională a stabilit că:

„legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele curențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.”

48. Verificând dacă dispozițiile contestate îi permit Completului de judecată special al Curții Supreme de Justiție să „examineze suficient” problemele centrale ale eventualelor litigii, Curtea Constituțională a admis că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură ne semnificative [Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023, § 83].

49. Curtea a observat că articolul 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022 stabilește drepturile candidatului în cadrul procedurii de evaluare și prevede:

„Candidatul are următoarele drepturi:

- a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;
- b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;
- c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;
- d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;
- e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.”

50. Completul de judecată special reține că noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar printr-o referință la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „autonomă”, care reiese din Convenție. Art. 6 §1 se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) [Georgiadis împotriva Greciei, § 34; Bochan împotriva Ucrainei (nr.2) (MC), § 43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), §1 06].

51. Aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei „contestații” (în limba engleză „dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un „drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil,

recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. În sfârșit, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art.6 §1 să fie aplicabil [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), § 99; Károly Nagy împotriva Ungariei (MC), § 60; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), § 106].

52. Prin urmare, Completul de judecată special conchide că prin prisma art. 6 § 1 CEDO, a Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 și articolul 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare reluate Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantului Anatolie Minciuna i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de lege specială.

53. Completul special al Curții Supreme de Justiție reține că, deși marja de apreciere a Comisiei în ce privește „dubiile serioase” nu este nelimitată (concluziile trebuie să se bazeze pe date obiective), ea este destul de largă. Eventualele riscuri în raport cu beneficiile, în cazul neadmiterii unui candidat, deși, integru, însă care nu a fost în stare să înlăture anumite dubii în privința sa, sunt cu mult mai mici decât în situația în care este admis un candidat neintegru din considerentul că orice dubiu ar trebui să fie interpretat în favoarea persoanei. Această stare e determinată atât de interesul general sporit față de procesul de preselecție în Consiliul Superior al Magistraturii, cât și de eventuala interferență redusă în drepturile subiecților supuși evaluării, spre deosebire de consecințele vetting-ului propriu-zis.

54. Completul special al Curții Supreme de Justiție învederează că, în speță, nu se pune în discuție dreptul reclamantului de a rămâne în profesie, ci se referă la o evaluare pre-vetting, adică la un exercițiu unic, de preselecție în organul de autoadministrare, într-un moment istoric, caracterizat printr-o percepție general acceptată că lucrurile în justiție merg foarte prost având la bază diferite cauze (corupție, neprofesionalism, obediență cronică față de politic etc). În astfel de circumstanțe este imperios necesar ca persoanele care să accedă în organele de autoadministrare să aibă o reputație ireproșabilă, ca să nu existe nici un dubiu în privința lor. Or, în caz contrar, deciziile adoptate de aceste organe, inclusiv cele prin care se va răsturna o eventuală propunere care va veni deja din partea unei comisii vetting, nu se vor bucura de credibilitate și nu vor avea capacitatea de a convinge publicul larg că sunt corecte.

55. Articolul 52 alin. (1) din Codul de procedură civilă, articolul 34 alin. (1) din Codul de procedură penală și articolul 202 alin. (1) din Codul administrativ obligă

judecătorul să se abțină de la examinarea cauzei atunci când există motive care afectează imparțialitatea sa.

56. La fel, și articolul 15 alin. (1) lit. a) și d) din Legea privind statutul judecătorilor nr. 544/1995 stabilește că judecătorii sunt obligați să fie imparțiali și să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor.

57. Articolul 14 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 178/2014 stipulează că:

„Un membru al comisiei de disciplină este obligat să se abțină de la examinarea unei cauze disciplinare dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei sau dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea lui.”

58. Articolul 4 alin. (1) lit. a) din Legea privind răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/2014 prevede că:

„Constituie o abatere disciplinară: nerespectarea intenționată sau din neglijență gravă a îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul știe sau trebuia să știe că există una dintre circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa [...]”

59. Preambulul Codului de etică profesională a judecătorului, aprobat la Conferința judecătorilor din 04 februarie 2000, statua că:

„Judecătorii, fiind conștienți de responsabilitățile ce le revin la îndeplinirea justiției, vor respecta legea.”

60. Pct. 26 din Codul de etică profesională a judecătorului (redacția din 04 februarie 2000) reglementa că:

„În afara timpului de serviciu judecătorul va avea un asemenea comportament ce nu va defăima titlul de judecător.”

61. Articolul 11 alin. (2) din Codul de etică (în redacția din 29 noiembrie 2007), aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii (în vigoare la data depunerii cererii de acces la programul de prețuri preferențiale) statua că:

„Judecătorul își va organiza toate activitățile extrajudiciare astfel încât să mențină autoritatea și demnitatea funcției sale, precum și imparțialitatea și independența sistemului judecătoresc.”

62. Articolul 4 alin. (4) și (5) din Codul de etică, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor (AGJ) nr. 8 din 11 septembrie 2015 (modificat prin Hotărârea AGJ nr. 12 din 11 martie 2016) prevede că:

„Judecătorul se va abține de la luarea deciziilor, atunci când interesele sale, ale persoanelor înrudite prin sânge, adopție, afinitate, sau ale altor persoane care au legături apropiate cu familia sa, ar putea influența corectitudinea deciziilor.

Relațiile de familie și sociale ale judecătorului nu trebuie să influențeze hotărârile judecătorești pe care le adoptă în exercitarea atribuțiilor profesionale.”

63. Criteriile de eligibilitate pentru apartamentele la preț preferențial, precum cel dobândit de candidat, au fost reglementate prin Decizia nr. 2 din 16 august 2013 a Comisiei de selecție a candidaților din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii înscrisi în lista angajaților din sistemul judiciar care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai. Prin această decizie au fost stabilite următoarele categorii de persoane care pot solicita un preț preferențial:

- „a. judecători ai instanțelor din municipiul Chișinău care nu dispun de spațiu locativ în raza municipiului Chișinău;
- b. judecătorii care domiciliază în municipiul Chișinău, însă activează în alte instanțe din țară;
- c. angajații instanțelor judecătorești și angajații Consiliului Superior al Magistraturii, care nu dispun de spațiu locativ în raza municipiului Chișinău și care, la data depunerii cererii, au un stagiu în sistemul judiciar nu mai mic de șase luni.”

64. Prin Regulamentul privind selecția candidaților la îmbunătățirea condițiilor de trai, aprobat prin decizia nr. 3 din 6 septembrie 2013 a Comisiei de selecție a candidaților din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii înscrisi în lista angajaților din sistemul judiciar care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai, au fost modificate criteriile de eligibilitate a candidaților, după cum urmează:

- „a. judecători ai instanțelor din municipiul Chișinău care nu dispun de spațiu locativ sau dispun de spațiu locativ insuficient în raza municipiului Chișinău;
- b. judecătorii care domiciliază în municipiul Chișinău, însă activează în alte instanțe din țară și nu sunt asigurați cu spațiu locativ la locul de muncă sau dispun de un spațiu locativ insuficient în municipiul Chișinău;
- c. angajații instanțelor judecătorești și angajații Consiliului Superior al Magistraturii, care nu dispun de spațiu locativ sau dispun de spațiu locativ insuficient în raza municipiului Chișinău și care, la data depunerii cererii, au un stagiu în sistemul judiciar nu mai mic de șase luni.”

65. Articolul 2 alin. (1) și (2) din Legea privind calitatea în construcții (în redacția în vigoare la perioada pertinentă speței) nr. 721/1996 stipulau că:

„(1) Prevederile legii se aplicau construcțiilor de orice categorie și instalațiilor aferente acestora, indiferent de tipul de proprietate sau destinație, denumite în continuare construcții, precum și lucrărilor de modernizare, modificare, transformare, consolidare și de reparații ale acestora.

(2) Sunt exceptate de la prevederile prezentei legi clădirile de locuit cu un nivel, pentru una sau două familii, și anexele gospodărești ale acestora situate în localitățile rurale, precum și construcțiile provizorii cu suprafețe mai mici de 150 m.p.”

66. Articolul 21 alin. (3) din Legea nr. 721/1996 (în redacția în vigoare la perioada pertinentă speței) prevedea că:

„Fără înregistrarea autorizației de construire la Inspekția de Stat în Construcții, se interzice executarea de lucrări la construcțiile menționate la art. 2 alin. (1). Această prevedere nu se aplică lucrărilor la construcțiile menționate la art. 2 alin. (2).”

67. Art. 2 alin. (1) și (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/202, prevede că:

„(1) Numai dacă un candidat întrunește pe deplin toți indicatorii, astfel cum sunt definiți în art. 8 alin. (2)-(5) din Legea nr. 26/2022, el/ea satisface criteriul de „integritate etică și financiară”.

(2) La evaluarea conformității cu criteriul de integritate etică, Comisia poate lua în considerare seriozitatea sau gravitatea, contextul adiacent și premeditarea asociată oricărui incident de integritate etică și, în cazul incidentelor minore, dacă a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. La determinarea gravității, Comisia va lua în considerare toate circumstanțele, care să cuprindă, dar fără a se limita la următoarele:

- a. dacă incidentul a fost un eveniment singular;
- b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii nesemnificative în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) – cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier;
- c. sau care nu este perceput de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și regulamentelor.”

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

a. Argumentele reclamantului

68. La 26 iulie 2024, Anatolie Minciuna a depus cerere de contestare împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare Comisia de evaluare), care a fost completată prin cererea depusă în cadrul ședinței de judecată din data de 16 septembrie 2024, solicitând anularea deciziei Comisiei independente de evaluare din 18 iulie 2024 și obligarea Comisiei să reia procedura de evaluare a candidatului Anatolie Minciuna, precum și obligarea Comisiei să emită actul administrativ individual favorabil solicitat.

69. În motivarea acțiunii, Anatolie Minciuna a considerat că decizia Comisiei de evaluare este eronată, neîntemeiată și ilegală, iar drept consecință lovită de nulitate.

70. În debut, reclamantul a invocat că decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ și trebuie supus controlului judecătoresc conform Codului administrativ, or, prin prisma art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, decizia privind promovarea sau nepromovarea unui candidat finalizează o procedură

administrativă și produce efecte juridice asupra candidatului (*i.e.*, îl acceptă sau îl respinge în concursul pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii).

71. În opinia reclamantului, Legea nr. 26/2022 conține norme de drept public material și norme de procedură administrativă, care se încadrează în sfera Codului administrativ. Deși Legea nr. 26/2022, care este una specială, conține unele derogări, acestea nu exclud aplicarea Codului administrativ în întregime, ci doar pe anumite aspecte (ex. inițierea procedurii, cvorumul, dreptul de audiere).

72. Astfel, reclamantul a considerat că, decizia Comisiei de evaluare trebuie calificată drept act administrativ individual, conform Codului administrativ, și că aceasta trebuie să fie supusă controlului judecătoresc efectiv, în special în ceea ce privește legalitatea, proporționalitatea și exercitarea dreptului discreționar. Or, excluderea aplicării Codului administrativ ar echivala cu respingerea accesului reclamantului la un control judecătoresc efectiv asupra deciziei Comisiei.

73. La fel, reclamantul a ridicat în contestație problema exercitării discreționare și neuniforme a criteriilor de evaluare, or, prin prisma art. 137 din Codul administrativ exercitarea dreptului discreționar de către autoritățile publice trebuie să fie făcută cu bună-credință, în mod imparțial, egal și fără arbitrar.

74. La acest aspect, reclamantul a invocat și lipsa clarității și previzibilității criteriilor de evaluare, or, art. 23 din Constituția Republicii Moldova impune statului obligația de a asigura claritatea și previzibilitatea normelor juridice. De asemenea, și Curtea Constituțională a statuat că lipsa previzibilității unei legi contravine principiului statului de drept.

75. În acest sens, reclamantul a ridicat problema lipsei termenului de prescripție, făcând referire la faptul că prevederile art. 8 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 nu stabilesc nici un termen de prescripție pentru evaluarea candidaților din perspectiva respectării „regulilor de etică și conduită profesională”.

76. Reclamantul a invocat că Legea nr. 26/2022 utilizează termeni vagi precum „încălcat grav”, „reprobabile”, „inexplicabile” și „dubii serioase”, fără a defini clar conținutul acestor concepte, fapt ce îi acordă Comisiei o marja largă de apreciere. Deși, aceste sintagme lasă Comisiei o marjă largă de apreciere și interpretare din partea Comisiei, ele nu sunt absolute și ar putea duce la aplicarea neuniformă și arbitrară a legii. Iar, aceste circumstanțe încalcă principiul previzibilității legii, ceea ce poate duce la decizii arbitrare și o practică neunitară în evaluarea candidaților.

77. Deopotrivă, reclamantul a invocat aplicarea neuniformă și discriminatorie a criteriilor de către Comisia de evaluare, aducând drept exemplu faptul că, alți candidați care nu au declarat împrumuturi, conturi bancare sau prețuri corecte în tranzacții imobiliare au fost acceptați, în timp ce el a fost respins pentru nereguli

considerate mai puțin grave. Astfel, Comisia a aplicat standarde diferite în cazuri similare, ceea ce sugerează o practică neunitară și arbitrară.

78. Reclamantul nu a indicat expres numele acelor candidați în comparație cu care a considerat că au fost aplicate neuniform și discriminatoriu criteriile de evaluare, însă a indicat linkurile la deciziile Comisei de evaluare nr. 3 din 26 octombrie 2022 și nr. 9 din 29 decembrie 2023 cu privire la candidaturile Ioanei Chironeț și a lui Sergiu Caraman.

79. Reclamantul a considerat că, lipsa unui tratament egal contravine principiului exercitării egale a dreptului discreționar, prevăzut în art. 137 alin. (3) și (4) din Codul administrativ.

80. Comisia nu a exercitat dreptul discreționar într-un mod uniform și imparțial, ci l-a aplicat arbitrar, fără a respecta principiul egalității de tratament și proporționalității deciziei.

81. În continuare, reclamantul a ridicat problema lipsei unui termen de prescripție pentru evaluarea integrității etice, or, Legea nr. 26/2022 nu stabilește o limită temporală clară pentru perioada evaluată de Comisie în ceea ce privește integritatea etică și morală a candidatului.

82. În opinia reclamantului, în jurisprudența CtEDO, lipsa unui termen de prescripție pentru evaluarea conformității cu reguli de etică poate duce la o incertitudine juridică și la încălcarea dreptului la un proces echitabil. Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (Oleksandr Volkov c. Ucrainei), lipsa unui termen de prescripție în evaluarea unor fapte dintr-un trecut îndepărtat încalcă dreptul la un proces echitabil, creând incertitudine juridică.

83. Legea nr. 26/2022 oferă Comisiei competențe nelimitate în timp pentru a examina chestiuni de integritate etică. Acest lucru permite Comisiei să analizeze fapte dintr-un trecut foarte îndepărtat, chiar și din perioada școlară a candidatului. Respectiv, reclamantului i se cere să se apere împotriva unor acuzații bazate pe fapte foarte vechi, pentru care poate să nu mai existe probe sau martori relevanți. Astfel, lipsa unui termen de prescripție clar în Legea nr. 26/2022 creează o incertitudine juridică, permite evaluarea faptelor din trecutul îndepărtat și încalcă dreptul la un proces echitabil, conform art. 6 din CEDO.

84. În continuare, reclamantul a ridicat în contestație problema lipsei unui dublu grad de jurisdicție, ceea ce contravine art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și art. 119 din Constituția Republicii Moldova și care garantează părților interesate dreptul de a exercita căi de atac împotriva hotărârilor judecătorești, conform legii.

85. La caz, însă, în sensul Legii nr. 26/2022, deciziile Comisiei de evaluare se contestă la Curtea Supremă de Justiție, iar conform art. 14 alin. (9) din Legea

nr. 26/2022 deciziile completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție sunt irevocabile din momentul emiterii.

86. Astfel, irevocabilitatea deciziei primei și unice instanțe care verifică legalitatea deciziei Comisiei de evaluare contravine art. 119 din Constituție. Iar, lipsa unui dublu grad de jurisdicție împiedică candidații să solicite o reexaminare a deciziei în fața unei instanțe superioare, limitând astfel accesul la justiție și posibilitatea corectării unei eventuale erori judiciare.

87. În altă ordine de idei, reclamantul a invocat lipsa independenței și imparțialității Comisiei de evaluare. În opinia reclamantului, membrii Comisiei de evaluare nu dispun de suficiente garanții de independență, având în vedere modul de desemnare a lor, iar acest fapt ar putea genera suspiciuni de influențe externe sau conflicte de interese. Mai mult ca atât, unii membri ai Comisiei ar putea avea legături sau interese personale care ar putea afecta obiectivitatea deciziei.

88. La fel, lipsa judecătorilor în rândul membrilor Comisiei de evaluare, precum și lipsa modului transparent de selectare a acestora afectează imparțialitatea obiectivă a Comisiei. La aspectul dat, s-a făcut referire la jurisprudența CtEDO în mai multe cauze, și anume Oleksandr Volkov v. Ucraina, unde s-a stabilit că lipsa unei structuri independente și imparțiale în consiliile judiciare duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil; Kyprianou v. Cipru, unde s-a stabilit că imparțialitatea trebuie examinată atât subiectiv, cât și obiectiv, iar aparențele joacă un rol crucial; și Pullar v. Regatul Unit, în care s-a Curtea a remarcat că justiția nu trebuie doar să fie făcută, ci trebuie și să fie văzută ca fiind făcută.

89. În concluzie, reclamantul a conchis că, Comisia de evaluare nu oferă suficiente garanții de independență și imparțialitate, având o structură și un mod de desemnare a membrilor care ridică suspiciuni privind influențe externe și conflicte de interese.

90. Reclamantul a considerat că, în lumina constatărilor Curții de la Strasbourg pe cauza Volcov c. Ucrainei, Comisia de evaluare nu este independentă și imparțială.

91. Finalmente, reclamantul a ridicat în contestație problema violării dreptului la respectarea vieții private, garantat de art. 8 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

92. Reclamantul a relevat că, CEDO a extins interpretarea acestui drept pentru a include și protecția reputației și a relațiilor profesionale ale unei persoane. Astfel, decizia Comisiei de evaluare de nepromovare în concursul pentru Consiliul Superior al Magistraturii îi afectează reputația și posibilitatea de a-și dezvolta cariera profesională.

93. În acest sens, reclamantul a făcut referire la jurisprudența CtEDO în mai multe cauze, și anume: Oleksandr Volkov v. Ucraina, în care s-a stabilit că eliberarea din funcție sau nepromovarea afectează reputația profesională și relațiile sociale ale unei persoane, fiind o ingerință în dreptul la viață privată; Özpınar v. Turcia și C. v. Belgia, în care s-a confirmat că viața privată include dreptul la dezvoltare personală și profesională, iar deciziile administrative care afectează acest drept trebuie să fie proporționale și justificate.

94. În opinia reclamantului, ingerința în dreptul la viață sa privată nu a fost justificată printr-un scop legitim și nu a trecut testul proporționalității. Cu atât mai mult că, Legea nr. 26/2022 nu definește clar criteriile de evaluare, iar aplicarea lor a fost discreționară și arbitrară.

b. Argumentele pârâtei

95. La 12 septembrie 2024, Comisia de evaluare a depus prin intermediul poștei electronice referință pe marginea contestației lui Anatolie Minciuna, prin care a solicitat respingerea acțiunii. Comisia a menționat că explicațiile reclamantului nu au fost suficiente pentru a înlătura dubiile sale. În esență, Comisia a reiterat argumentele din decizia de evaluare. De asemenea, a menționat că, potrivit standardelor internaționale, în cazul evaluărilor externe extraordinare este admisibil de a aplica standardul probabilității ca nivel de probațiune, iar simpla îndoială ar fi suficientă pentru a nu admite ca un candidat să candideze la funcția de membru în CSM.

MOTIVAREA INSTANȚEI

96. Referitor la termenul de depunere a acțiunii, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție atestă că, reclamantul a respectat prevederile art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022.

97. Până a trece la examinarea argumentelor concrete, Completul de judecată special învederează că, în aplicarea supremației dreptului, instanța judecătorească de contencios administrativ ia în considerare jurisprudența CtEDO. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanței judecătorești de motivarea hotărârilor judecătorești nu poate fi înțeleasă că impunând un răspuns pentru fiecare argument (hot. García Ruiz v. Spania, 1999, § 26). Totuși, orice argument decisiv pentru rezultatul procedurii necesită un răspuns clar (hot. Ruiz Torija v. Spania, 1994, § 30; și, pentru comparație, Petrović și Alții v. Muntenegru, 2018, § 43), în special argumentele cu privire la drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (hot. Fabris v. Franța, 2013, § 72 *in fine*; Paun Jovanović v. Serbia, 2023, § 108).

a. Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 26/2022

98. Completul de judecată special învederează că, atât Legea nr. 26/2022, cât și Codul administrativ sunt legi organice. Legea nr. 26/2022 a fost votată în lectură finală după adoptarea Codului administrativ și reglementează în detaliu procedura de evaluare externă, modul de adoptare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestației împotriva deciziilor adoptate în temeiul Legii nr. 26/2022. Așa, Legea nr. 26/2022 este una specială. Din motivele expuse în §§ 25-32 și prin prisma art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, prioritatea normelor din Legea nr. 26/2022 nu poate genera în această cauză discuții.

99. Evaluarea externă este reglementată de o lege adoptată de Parlament în anul 2022, după consultarea repetată cu Comisia de la Veneția. Legea a fost adoptată pentru a asigura integritatea *inter alia* a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și a spori încrederea publică în sistemul de justiție. Comisia de la Veneția a examinat inclusiv necesitatea evaluării externe și a admis că, în contextul Republicii Moldova, aceasta ar putea avea loc.

100. Procedura de efectuare a evaluării externe prevăzută de Legea nr. 26/2022 este într-o oarecare măsură diferită de prevederile Codului administrativ în ceea ce privește termenele de procedură, probațiunea, anularea actelor emise de Comisie, procedura contenciosului administrativ, etc. Având în vedere că Legea nr. 26/2022 este o lege specială în raport cu Codul administrativ, prevederile Legii nr. 26/2022 au prioritate față de celelalte norme din Codul administrativ, iar în cazul aspectelor nereglementate de Legea nr. 26/2022 prevederile Codului administrativ sunt aplicabile în măsura în care nu contravin scopului Legii nr. 26/2022. Or, excluderea integrală de la aplicare a Codului administrativ este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ

b. Sarcina probațiunii în cadrul evaluării externe

101. Potrivit Codului administrativ (art. 93 alin.(2)), obligația de respectare a proporționalității este o sarcină probatorie exclusivă a autorității publice. La aspectul dat, Completul de judecată special reiterează că, din motivele explicate în §§ 25-32, Legea nr. 26/2022 are prioritate față de Codul administrativ.

102. Completul de judecată special notează că, în spiritul Legii nr. 26/2022, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului reluat de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale (art. 6 din Legea nr. 26/2022) și cu respectarea obligațiilor legale (art. 7 din Legea nr. 26/2022). Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022). Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a

candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fâțiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate (art. 13 alin.(5) din Legea nr. 26/2022). Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încalcă, dar și protejează efectiv drepturile candidatului.

103. Comisia de evaluare a notat că, rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional. Astfel, Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) a remarcat că într-un sistem de vetting și verificări de integritate, poate fi perfect legitim să se transfere sarcina probei de la stat la judecătorul/procurorul care solicită recrutarea sau ocuparea unei funcții (Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1064/2021 din 09 februarie 2022 cu privire la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar, Kosovo; § 68). Procesul de redenumire, pe de altă parte, transformă toți angajații în solicitanți, iar sarcina probei revine acestor persoane, care trebuie să facă dovada că sunt apte pentru exercitarea funcției în cauză (ibidem, § 95).

104. Curtea Constituțională a constatat deja că o asemenea inversare a sarcinii probațiunii nu este contrară Constituției, făcând referire la o opinie a Comisiei de la Veneția (a se vedea § 42). Această inversare a sarcinii probațiunii nu a fost considerată per se arbitrară nici de către CtEDO (a se vedea hotărârile *Xhoxhaj vs Albania*, 2021, §352 și *Sevdari vs Albania*, 2022, §130).

c. Cazurile în care CSJ poate admite contestația

105. Art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 prevede că CSJ poate admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise „unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat” (a se vedea §§ 45, 46). Această prevedere a apărut în Legea nr. 26/2022 după o hotărâre a Curții Constituționale din 14 februarie 2023, în care s-a menționat că este admisibil de a nu anula deciziile Comisiei de evaluare pentru „erori de procedură nesemnificative”. Curtea Constituțională a acceptat ca controlul judiciar al actelor emise în cadrul evaluării externe să se limiteze la circumstanțele de fapt care puteau schimba rezultatul evaluării și la erorile procedurale grave ale Comisiei care afectează „caracterul echitabil al procedurii de evaluare”.

106. În hotărârea menționată în paragraful precedent, Curtea Constituțională a făcut referire la hotărârea CtEDO *Pişkin vs Turcia* (2020). În § 131 al hotărârii respective, CtEDO a menționat că instanța de judecată trebuie să fie competentă să examineze toate aspectele centrale ale cauzei. Acestea sunt chestiuni de fapt sau de

drept care, dacă nu ar fi avut loc (în cazul aspectelor de fapt) sau ar fi fost soluționată în mod opus (în cazul chestiunilor de drept), ar fi dus la o altă concluzie a Comisiei.

107. Prin urmare, competența Curții Supreme de Justiție la examinarea contestațiilor depuse conform Legii nr. 26/2022 este una mai limitată decât cea prevăzută de Codul administrativ. Ea poate anula decizia Comisiei de evaluare doar în cazurile menționate de Legea nr. 26/2022, iar celelalte temeuri prevăzute de Codul administrativ pentru anularea actului administrativ nu sunt aplicabile.

108. Curtea Supremă de Justiție poate ajunge la o concluzie diferită de cea a Comisiei. Prin urmare, CSJ poate conchide în aceeași cauză că unele dubii serioase constatate Comisie nu există, iar alte dubii există. Existența unui singur dubiu este suficient pentru nepromovarea evaluării externe. După cum rezultă din art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, Curtea Supremă de Justiție nu poate admite contestația dacă constată existența cel puțin a unui dubiu prevăzut la art. 8 alin.(2)-(5) al acestei legi.

109. Reieșind din aceasta, precum și din dezideratele Curții Constituționale reținute în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, Completul de judecată special nu va da apreciere tuturor argumentelor invocate de către reclamantul Anatolie Minciuna în cererea de contestare, ci va răspunde doar criticilor ce se încadrează în criteriile statuate de către Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii, și anume ce țin de presupusele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și celor ce vizează presupusa existență a unor circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidatul Anatolie Minciuna.

d. Aplicarea principiilor de mai sus în prezenta cauză

110. Completul de judecată special observă că, unul din argumentele pe care se bazează acțiunea reclamantului, este pretinsa lipsă de independență, imparțialitate și/sau obiectivitate a unor membri ai Comisiei de evaluare, precum și posibila influență din exterior.

111. Însă, Completul de judecată special consideră argumentul dat irelevant și care nu se încadrează în criteriul de eroare procedurală gravă, care a afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a reclamantului și, cu atât mai mult, nu se încadrează în criteriul de circumstanță care putea conduce la promovarea evaluării de către reclamant.

112. În acest sens, este relevant de reținut că, membrii Comisiei de evaluare externă a integrității etice și financiare a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, instituită în temeiul Legii nr. 65/2023, care a preluat atribuțiile Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, instituită în baza Legii nr. 26/2022, au fost desemnați prin Hotărârile Parlamentului

nr. 150, nr. 151, nr. 152 și nr. 153 din 15 iunie 2023, care la art. 3 stipulează imperativ că pot fi contestate în instanța de judecată în termenul prevăzut la art. 209 din Codul administrativ.

113. Iar, prin Hotărârea Parlamentului nr. 155 din 15 iunie 2023 s-a confirmat componența nominală a Comisiei de evaluare externă a integrității etice și financiare a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție după cum urmează: Scott Bales, Andrei Bivol, Maria Giuliana Civinini, Lilian Enciu, Iurie Gațcan și Lavly Perling.

114. Ulterior, prin Hotărârea Parlamentului nr. 89 din 12 aprilie 2024 s-a constatat încetarea calității de membru în Comisia de evaluare externă a integrității etice și financiare a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție a doamnei Maria Giuliana Civinini din data de 15 mai 2024, în baza cererii de demisie.

115. Deși, reclamantul cunoștea de la momentul adoptării Legii nr. 26/2022 despre faptul că va fi supus procesului de evaluare a integrității în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, nu a contestat Hotărârile Parlamentului nr. 150, nr. 151, nr. 152, nr. 153 și nr. 155 din 15 iunie 2023, în ordinea și termenul prevăzut la art. 3 al acestor hotărâri și art. 209 din Codul administrativ.

116. În esență, circumstanța dată profilează concluzia că, reclamantul Anatolie Minciuna și-a manifestat în mod tacit, prin inacțiune, acordul cu desemnarea de către Parlamentul Republicii Moldova a lui Scott Bales, Andrei Bivol, Maria Giuliana Civinini, Lilian Enciu, Iurie Gațcan și Lavly Perling în calitate de membri ai Comisiei de evaluare și ca aceștia să participe la evaluarea sa în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților în funcțiile respective.

117. Astfel, Completul de judecată special nu poate reține ca fiind întemeiate argumentele reclamantului ce vizează pretinsa lipsă de independență, imparțialitate și/sau obiectivitate a membrilor nominalizați, precum și pretinsa influență externă, or, la etapa dată aceste argumente sunt irelevante, având în vedere că reclamantul a demonstrat un comportament pasiv și nu a contestat Hotărârile Parlamentului nr. 150, nr. 151, nr. 152, nr. 153 și nr. 155 din 15 iunie 2023, expunându-și în acest mod tacit încrederea față membrii menționați în cadrul viitoarei sale evaluări.

118. Cu atât mai mult că, prin efectul art. 7 lit. e) din Legea nr. 26/2022, membrii Comisiei de evaluare au obligația să se abțină de la fapte ce ar putea discredita Comisia de evaluare sau ar putea provoca îndoieli privind obiectivitatea deciziilor acesteia. Dar, în condițiile speței, reclamantul nici nu a invocat argumente precum că dubiile reținute de Comisia de evaluare au fost influențate de către factori externi.

119. La fel, din interpretarea sistemică a Legii nr. 26/2022 și a articolului 10 (conflictul de interese) alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr. 26/2022, candidatul avea dreptul de a înainta propunere de recuzare a membrilor care consideră că nu sunt imparțiali. Însă, din materialele dosarului candidatului rezultă că, Anatolie Minciuna nu a făcut uz de acest drept al său și nu a înaintat nici o cerere de recuzare membrilor Comisiei de evaluare, conform procedurii prevăzute de normele legale.

120. La aspectul dat, Completul de judecată special reține ca pertinente prevederile articolului 4 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, care garantează independența funcțională și autonomie decizională Comisiei de evaluare față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

121. În această ordine de idei, Completul de judecată special ajunge la concluzia că sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute ca fiind concludente argumentele reclamantului cu privire la pretensele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare și care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a candidatului Anatolie Minciuna, prin participarea la procesul de evaluare a unor membri care nu sunt independenți, imparțiali și/sau obiectivi.

122. În continuare, Completul de judecată special notează că, potrivit spiritului Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu constată dacă un candidat întrunește sau nu criteriile de integritate și/sau existența a careva încălcări ale candidaților, ci doar existența sau lipsa unor circumstanțe faptice suficiente ce permit să se ajungă la concluzia că există dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate sau, după caz, insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

123. În cazul în care, Comisia de evaluare constată existența unor dubii serioase privind necorespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, aceasta acordă candidatului posibilitatea de a desființa aceste dubii, prin darea de explicații la întrebările formulate și prezentarea probelor în susținerea poziției sale.

124. Făcând o retrospectivă a speței, Completul de judecată special reiterează că, prin decizia din 18 iulie 2024, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) și c) și a art. 13 alin (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare a constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidatul Anatolie Minciuna a criteriilor de integritate etică și, prin urmare, acesta nu promovează evaluarea.

125. Comisia a constatat patru temeuri distincte de neconformitate cu criteriile prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. a) și c) din Legea nr. 26/2022 și care nu au fost

atenuate de candidat. Prin prisma art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia ar fi emis decizia sa pe baza oricăruia dintre motivele identificate.

126. Conform deciziei, Comisia de evaluare a constatat următoarele neconformități:

- (i) Încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, în concret:
 - a. examinarea unui caz în care era implicat avocatul care l-a reprezentat anterior pe candidat.
 - b. examinarea unor cauze cu implicarea unui coleg care a fost martor în cauza penală în care candidatul a avut calitatea de bănuț.
- (ii) Achiziționarea unui apartament la preț preferențial-eligibilitatea.
- (iii) Nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții.
- (iv) Implicarea în cazuri care au condus la încălcări ale Convenției Europene a Drepturilor Omului.

127. Efectuând control judiciar al constatărilor și concluziilor Comisiei de evaluare, pe marginea celor patru aspecte financiare și etice descrise supra, raportate la criteriile de evaluare prevăzute la art. 8 din Legea nr. 26/2022, Completul de judecată special remarcă următoarele.

128. Completul de judecată special concluzionează că, din argumentele reclamantului Anatolie Minciuna, formulate în cererea de contestare, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării lui în fața Comisiei independente de evaluare și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate în acest sens toate dubiile serioase formulate de Comisie cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate financiară și etică stabilite exhaustiv în art. 8 din Legea nr. 26/2022, în ceea ce privește: încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese; achiziționarea unui apartament la preț preferențial-eligibilitatea; și nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții.

129. Totodată, Completul de judecată special consideră că Comisia de evaluare nu a acumulat suficiente materiale și probe în susținerea dubiului privind implicarea candidatului Anatolie Minciuna în cele 11 cazuri reținute de către Comisie în care s-a constatat încălcarea Convenției Europene a Drepturilor Omului, și anume: Gavriliță v. Republica Moldova, 22 aprilie 2014; Goremîchin v. Republica Moldova, 05 iunie 2018; Botezatu v. Republica Moldova, 14 aprilie 2015; Molceanu și alții v. Republica Moldova, 14 februarie 2023 (cererea Molceanu (nr. 429/13), cererea Axenova (nr. 1994/13) și cererea Lăstăraș (nr. 14342/13)); Gîrbu și alții v. Republica Moldova, 05 octombrie 2023; Munteanu-Nani și alții v. Republica Moldova, 19 octombrie 2023; Cereale Flor S.A. și Roșea v. Republica Moldova, 14 februarie 2017; Grăjdianu și alții v. Republica Moldova, 07 ianuarie 2020; N.P. v. Republica Moldova, 06 octombrie 2012; Ghimpu și alții v. Republica Moldova, 01 ianuarie

2022; A.O. Falun Dafa și alții v. Republica Moldova, 29 iunie 2021; Pietriș S.A. și Nastas v. Republica Moldova, 19 ianuarie 2021; și Partidul Politic „Patria” și alții v. Republica Moldova, 04 august 2020.

130. Astfel, Completul de judecată special concluzionează că, deși dubiul privind implicarea candidatului Anatolie Minciuna în cele 11 cazuri reținute de către Comisie în care s-a constatat încălcarea Convenției Europene a Drepturilor Omului nu și-a găsit confirmare în materialele colectate și administrate de către Comisie, celelalte trei dubii ce țin de încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, achiziționarea unui apartament la preț preferențial-eligibilitatea și nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții îi permit Comisiei să constate nepromovarea evaluării de către candidatului Anatolie Minciuna în baza art. 8 alin. (2) lit. a) și c) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022.

131. În acest sens, Completul de judecată special reiterează că, în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor, dar și, în general, în sistemul justiției, conform competențelor atribuite în baza Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare avea obligația să verifice dacă candidatul Anatolie Minciuna nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională, dacă nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial, dacă în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017, precum și dacă nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor, dar și dacă averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație, conform art. 8 din Legea nr. 26/2022.

132. În înțelesul Legii nr. 26/2022, candidatul satisface criteriul de integritate etică și financiară doar atunci când el întrunește pe deplin toți indicatorii stabiliți la art. 8 alin. (2)-(5) din Legea respectivă, faptul dat rezultă și din art. 5 alin. (1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei de evaluare. Existența măcar a unui dubiu privind respectarea criteriilor stabilite la art. 8 alin. (2)-(5) din Legea nr. 26/2022 duc în mod inevitabil la nepromovarea evaluării.

133. Ține de menționat și faptul că, atât în sensul Codului de etică profesională a judecătorului, aprobat la Conferința judecătorilor din 04 februarie 2000, cât și a Codului de etică în redacția din 29 noiembrie 2007, dar și a Codului de etică și de conduită profesională al judecătorului, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor nr. 8 din 11 septembrie 2015 (modificat prin Hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor nr. 12 din 11 martie 2016), judecătorii, fiind conștienți de responsabilitățile ce le revin la înfăptuirea justiției, trebuie să respecte legea, trebuie

să respecte cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate, pentru a asigura încrederea societății în instanțe și trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea defăima titlul de judecător și/sau prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc.

134. Totodată, Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară (2002) stabilesc la Principiul 3.1 că „judecătorul trebuie să se asigure că în ochii unui observator rezonabil conduita sa este ireproșabilă”. Principiul 3.2 prevede că „atitudinea și conduita unui judecător trebuie să reafirme încrederea publicului în integritatea corpului judiciar.”

135. Completul de judecată special învederează că, pilonii unei justiții profesionale, competente, eficiente și prietenoase sunt: independența, imparțialitatea și integritatea, care de fapt sunt principii ce se regăsesc în Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului.

136. Deopotrivă, Completul de judecată special notează că, judecătorii și procurorii trebuie să fie persoane cu o integritate deosebită și cu aptitudini profesionale și organizaționale adecvate. Principalii actori din administrarea justiției trebuie să mențină întotdeauna onoarea și demnitatea profesiei lor și trebuie să se comporte în orice situație într-o manieră demnă pentru funcția lor.

137. Împărtășirea unor principii juridice și valori etice comune de către toți profesioniștii implicați în procesul judiciar, este esențială pentru administrarea adecvată a justiției (Avizul nr. 12(2009) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) comun cu Avizul nr. 4(2009) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) intitulat „Judecătorii și procurorii într-o societate democratică, adoptat în comun cu Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, §§ 10, 39).

138. Conform CtEDO, conduita etică a funcționarilor publici reprezintă o valoroasă evidențiere a rolului crucial pe care judecătorii îl au în menținerea încrederii publice și în susținerea statului de drept într-o societate democratică. CtEDO a subliniat că într-o situație de economie tenebră generală în țară, deși este de înțeles în anumite privințe, nu poate fi scutit un procuror cu experiență sau un alt funcționar judiciar de a-și desfășura activitățile private cu cel mai mare respect pentru legalitate și într-un mod care să fie dincolo de orice reproș public; aceștia trebuie să respecte un standard etic mai înalt (cauza Nikëhasani v. Albania, nr. 58997/18, 13 decembrie 2022, § 124).

139. Potrivit principiului integrității, judecătorul *inter alia* trebuie să respecte cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate pentru a asigura încrederea societății în autoritatea judecătorească, să se comporte onest și decent, iar prin exemplul personal să ofere temei de a se considera drept o persoană pretabilă comiterii unor acte de corupție sau abuzuri.

140. Din conținutul acestui principiu rezultă că, judecătorul trebuie să se comporte întotdeauna, și nu numai în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în mod onorabil și demn de funcția sa, fiind un exemplu de conduită pentru restul societății.

141. Integritatea trebuie văzută ca o valoare fundamentală care presupune o conduită și un comportament adecvat profesiei de judecător, atât în exercitarea funcției, cât și în afara ei, prin prisma standardului intern al demnității profesiei, precum și prin raportare la standardul extern, al încrederii publice în actul de justiție.

142. Standardele de integritate emană și din prevederile Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017, care la art. 10 alin. (1) lit. d), e), j) și m) stipulează că, climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri: respectarea regimului juridic al conflictelor de interese; neadmiterea favoritismului; asigurarea transparenței în procesul decizional și respectarea normelor de etică și deontologie.

143. Completul de judecată deduce că, normele internaționale și naționale precitate impun în obligația judecătorilor de demonstra societății o integritate absolută a comportamentului lor, care cuprinde *inter alia* și obligația respectării regimului juridic al conflictelor de interese, neadmiterea favoritismului și asigurarea transparenței în procesul decizional și respectarea normelor de etică și deontologie.

144. Judecătorii trebuie să respecte cele mai înalte standarde etice și profesionale, atât în exercitarea atribuțiilor lor, cât și în afara lor, permițând astfel societății să aibă încredere în justiție. Judecătorii trebuie să fie întotdeauna integri, să fie conștienți de riscurile corupției și să nu admită în activitatea sa aparența unui comportament care prezintă semne ale conflictelor de interese sau ale favoritismului și netransparența procesului decizional la îndeplinirea justiției.

145. Cât privește constatările de la problema I din Capitolul IV lit. B al deciziei din 18 iulie 2024 (încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese/examinarea unui caz în care era implicat avocatul care l-a reprezentat anterior pe candidat) Completul de judecată special accentuează că, din materialele dosarului penal nr. 2011360700, prezentate Comisiei de evaluare de către Procuratura municipiului Chișinău prin scrisoarea nr. 01-01/1-3/24-1987 din 01 martie 2024, Comisia a constatat că, la 17 ianuarie 2012, Anatolie Minciuna a fost recunoscut în calitate de bănuț într-un dosar penal care viza un accident rutier.

146. Conform materialelor acestui dosar penal, la 17 septembrie 2011, în timp ce se afla în drum spre vânătoare cu un vehicul de marca Land Rover, avându-i ca pasageri pe B.B. și V.P., Anatolie Minciuna a tamponat un biciclist care a decedat pe loc.

147. Comisia de evaluare a reținut că, pasagerii candidatului Anatolie Minciuna, B.B. și V.P. au fost martori în acest dosar penal și au declarat că biciclistul a virat brusc la stânga în direcția mașinii în timp ce mașina trecea pe lângă el.

148. Prin ordonanța din 12 aprilie 2012 s-a dispus încetarea urmăririi penale, din motiv că accidentul a fost cauzat de apariția biciclistului în fața mașinii la o distanță insuficientă pentru a opri mașina. Procuratura nu a putut constata elementele componente ale infracțiunii și a decis să claseze dosarul penal în conformitate cu art. 275 pct. 3 din Codul de procedură penală.

149. În acest sens Comisia de evaluare a constatat că, în cadrul aceluși dosar penal, candidatul Anatolie Minciuna a avut statut de bănuț și a fost apărăt de avocatul L.P. Iar, ulterior, în anul 2021, un complet de judecată din care făcea parte Anatolie Minciuna a examinat un caz care implica o cerere de atragere la răspundere disciplinară a avocatului L.P., care a fost apărătorul lui Anatolie Minciuna în dosarul penal în anul 2012 (dosarul nr. 3a-1406/20, nr. PIGD 2-19146738-02-3a-10122020).

150. Comisia a constatat că judecătorul Anatolie Minciuna a participat în calitate de raportor la examinarea aceluși caz, iar completul de judecată din care a făcut parte candidatul a respins acțiunea ca inadmisibilă, aceasta fiind o decizie favorabilă avocatului L.P. (decizia din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău).

151. Completul de judecată special observă că, Anatolie Minciuna nu a negat faptul că, în cadrul aceluși dosar penal, a avut statut de bănuț și a fost reprezentat de avocatul L.P., iar, ulterior, în anul 2021, a fost membru al unui complet de judecată al Curții de Apel Chișinău, având chiar calitatea de judecător raportor, într-un litigiu în care se examina o cerere de atragere la răspundere disciplinară a aceluiași avocat L.P., soluția adoptată de instanță fiind favorabilă avocatului L.P.

152. Din materialele dosarului penal nr. 2011360700, prezentate Comisiei de evaluare de către Procuratura municipiului Chișinău prin scrisoarea nr. 01-01/1-3/24-1987 din 01 martie 2024, rezultă că Anatolie Minciuna a fost apărăt de către avocatul L.P., în baza mandatului de avocat seria MA nr. 0189402 din 17 ianuarie 2012. La fel, materialele dosarului penal atestă că, avocatul L.P., în calitate de apărător al bănuțului Anatolie Minciuna, a participat la o serie de acțiuni procesuale, și anume recunoașterea în calitate de bănuț și explicarea drepturilor și obligațiilor bănuțului (ordonanța din 17 ianuarie 2012 și anexa la aceasta); audierea bănuțului (proces-verbal de audiere a bănuțului din 17 ianuarie 2012); comunicarea despre dispunerea expertizei (procesul-verbal din 17 ianuarie 2012); efectuarea experimentului de urmărire penală (procesul-verbal din 28 martie 2012).

153. Faptul că Anatolie Minciuna nu a negat circumstanțele invocate de Comisie, dar și în absența unor clarificări suplimentare sau a unei contestări argumentate, poate fi interpretat ca o recunoaștere implicită a acestora. Tăcerea sau necontestarea unor acuzații concrete este privită, de obicei, ca o acceptare tacită a faptelor, mai ales atunci când persoana vizată are posibilitatea și interesul de a-și exprima poziția, dar alege să nu o facă.

154. La acest aspect este relevant că, în timpul celei de-a treia runde de întrebări, la solicitarea Comisiei de evaluare de a relata circumstanțele cazului și despre motivele omisiunii de a se abține, Anatolie Minciuna a recunoscut că, din punct de vedere formal, ar fi existat motive de abținere, dar nu a făcut o astfel de cerere. Potrivit reclamantului, nu a avut niciun conflict de interese, iar faptul că persoana din acest caz i-a oferit asistență juridică în urmă cu 10 ani nu i-a afectat imparțialitatea.

155. Comisia de evaluare a considerat că, atunci când un judecător are o relație personală cu un avocat ca urmare a reprezentării anterioare într-o cauză penală, există un risc semnificativ de conflict de interese sau de aparență de părtinire.

156. Completul de judecată special califică ca fiind temeinice aceste concluzii ale Comisiei de evaluare și vedește că, Anatolie Minciuna nu a oferit nici Comisiei de evaluare atât în cadrul evaluării, dar nici Curții Supreme de Justiție argumente și explicații verosimile care ar înlătura dubiul privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese la examinarea dosarului ce implica o cerere de atragere la răspundere disciplinară a avocatului L.P.

157. Or, potrivit principiilor statului de drept și normelor internaționale privind independența și imparțialitatea justiției, este esențial să se respecte regimul juridic al conflictelor de interese și să se evite orice aparență de favoritism în exercitarea funcției judiciare

158. Imparțialitatea și independența judecătorilor rezultă din prevederile art. 6 CEDO, care garantează oricărei persoane dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe independente și imparțiale. Imparțialitatea trebuie analizată din două perspective: *subiectivă* – care se referă la convingerea personală a judecătorului și lipsa unei părtiniri personale; și *obiectivă* – care se referă la faptul că structura instanței și aparențele ei trebuie să inspire încredere publicului că procesul este echitabil.

159. Pentru a proteja aceste valori fundamentale, Legea privind statutul judecătorilor nr. 544/1995, precum și normele de etică și conduită ale judecătorilor din Republica Moldova impun judecătorilor obligația de a evita orice situație de conflict de interese sau aparență de părtinire. De asemenea, prevederile legale impun obligația judecătorilor de a se abține de la examinarea unei cauze dacă există circumstanțe care pot ridica suspiciuni rezonabile privind imparțialitatea lor. În lumina acestor norme juridice naționale și internaționale, este necesar ca în exercitarea funcției judiciare să se respecte cu strictețe regimul juridic al conflictelor de interese, iar orice aparență de favoritism să fie înlăturată pentru a proteja integritatea sistemului judiciar și încrederea publicului în justiție.

160. În cauza de față, Comisia de evaluare a constatat că Anatolie Minciuna a participat în calitate de judecător raportor la examinarea unei contestații împotriva

deciziei pe o cauză disciplinară care o viza pe avocata L.P., cea care îl reprezentase anterior, în anul 2012, într-un dosar penal. Prin decizia din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău în dosarul nr. 3a-1406/20, nr. PIGD 2-19146738-02-3a-10122020, care se regăsește la materialele dosarului candidatului, acumulate de către Comisie în cadrul evaluării, Completul de judecată din care făcea parte Anatolie Minciuna a respins acțiunea ca inadmisibilă, decizie ce a fost favorabilă avocatei L.P.

161. Indiferent de convingerea personală a judecătorului, aparențele create de această participare pot afecta imparțialitatea obiectivă, întrucât publicul ar putea percepe existența unei loialități reziduale sau a unei favorizări a avocatei care l-a reprezentat anterior. Această percepție este cu atât mai accentuată cu cât soluția pronunțată de complet a fost favorabilă avocatei în cauză.

162. Conform jurisprudenței CtEDO, imparțialitatea obiectivă este afectată atunci când există circumstanțe care pot genera o suspiciune legitimă privind părtinirea judecătorului. În cauza *Piersack v. Belgia*, Curtea a subliniat că, pentru a stabili existența unei părtiniri obiective, nu este necesar să se demonstreze o influență reală asupra deciziei, fiind suficient ca imparțialitatea să fie rezonabil pusă sub semnul întrebării din perspectiva unui observator obiectiv.

163. De asemenea, în cauza *Pullar v. Regatul Unit*, CtEDO a statuat că „justiția nu trebuie doar să fie făcută, ci trebuie să fie și văzută ca fiind făcută”, subliniind importanța aparențelor de imparțialitate. În consecință, participarea lui Anatolie Minciuna în completul de judecată care a examinat cazul avocatei L.P. creează o aparență rezonabilă de părtinire, afectând imparțialitatea obiectivă și, implicit, încrederea publicului în integritatea procesului judiciar.

164. La caz, era vital necesară evitarea conflictelor de interese și a favoritismului, or, relația profesională dintre Anatolie Minciuna și avocata L.P., deși încheiată în 2012, este relevantă din perspectiva aparențelor de părtinire, mai ales că decizia completului a fost favorabilă avocatei. Conform normelor de etică și conduită ale judecătorilor, un judecător trebuie să evite orice situație care ar putea genera o aparență de părtinire sau un conflict de interese, indiferent dacă există o relație personală actuală sau o influență efectivă asupra deciziei.

165. În cauza *Micallef v. Maltei*, CtEDO a statuat că relația profesională anterioară dintre un judecător și un avocat poate afecta aparențele de imparțialitate, mai ales dacă aceasta este cunoscută publicului. În situația de față, publicul poate percepe o posibilă influență sau favoritism în soluționarea cazului disciplinar, având în vedere relația profesională anterioară dintre judecător și avocat.

166. De asemenea, conform Legii privind statutul judecătorilor nr. 544/1995, judecătorii au obligația de a se abține de la examinarea unei cauze dacă există circumstanțe care pot ridica suspiciuni rezonabile privind imparțialitatea lor. Prin urmare, Anatolie Minciuna ar fi trebuit să se abțină de la participarea în completul

de judecată, pentru a evita orice aparență de favoritism și a proteja imparțialitatea obiectivă.

167. Completul de judecată special nu poate reține argumentele reclamantului, precum că relația profesională cu avocata L.P. a fost încheiată în 2012 și că nu există o legătură personală actuală care să justifice o obligație de abținere. Or, conform jurisprudenței CtEDO, nu este necesar să existe o relație personală actuală pentru a se justifica aparența de părtinire. Este suficient ca legătura anterioară să fie cunoscută publicului și să existe o suspiciune legitimă privind influența asupra deciziei emise în favoarea avocatei L.P. Cu atât mai mult că, însăși reclamantul a recunoscut, în timpul celei de-a treia runde de întrebări, fiind întrebat despre circumstanțele cazului și despre motivele omisiunii de a se abține, că din punct de vedere formal ar fi existat motive de abținere, dar nu a făcut o astfel de cerere.

168. În această ordine de idei, Completul de judecată conchide că, menținerea concluziilor Comisiei de evaluare în privința acestei neconformități este necesară pentru a proteja integritatea sistemului judiciar și încrederea publicului în imparțialitatea procesului judiciar.

169. În privința problemei a II-a din Capitolul IV lit. B al deciziei din 18 iulie 2024 (încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese – examinarea unor cauze cu implicarea unui coleg care a fost martor în cauza penală în care candidatul a avut calitatea de bănuț), Comisia de evaluare a remarcat că, unul din martorii în cauza penală descrisă supra a fost B.B., care pe atunci deținea funcția de judecător de instrucție la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, iar, ulterior, în 2014, a devenit judecător la Curtea de Apel Chișinău.

170. Din materialele dosarului penal nr. 2011360700, Comisia de evaluare a constatat că, B.B. a fost unul dintre martorii principali ai accidentului și a dat declarații în timpul urmăririi penale, participând, de asemenea, la un experiment în conformitate cu art. 123 din Codul de procedură penală. Conform procesului-verbal al experimentului, B.B. din inițiativă proprie a demonstrat modul în care biciclistul conducea până la momentul accidentului.

171. Potrivit constatărilor Comisiei de evaluare, la sfârșitul anului 2016, B.B. a demisionat din funcția de judecător și a început să profeseze ca avocat, iar Comisia a identificat două cazuri care ridică dubii cu privire la respectarea regimului juridic al conflictelor de interese cu implicarea candidatului Anatolie Minciuna și al lui B.B.

172. Primul caz a avut loc în 2018, când candidatul era membru al Colegiului disciplinar al judecătorilor și a participat la examinarea unui caz disciplinar care-l viza pe B.B. (hotărârea nr. 134/4 din 30 martie 2018 a completului de admisibilitate nr. 2 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii).

173. Conform materialelor acumulate, în 2017, un petiționar a depus la Consiliul Superior al Magistraturii o sesizare prin care a solicitat atragerea la răspundere

disciplinară a trei judecători ai Curții de Apel Chișinău, inclusiv a lui B.B. Sesizarea a fost respinsă printr-o decizie a inspectorului judiciar. La rândul său, decizia inspectorului judiciar a fost contestată în fața unui complet de admisibilitate din cadrul Colegiului disciplinar. La 30 martie 2018, completul de admisibilitate din cadrul Colegiului disciplinar, prezidat de candidatul Anatolie Minciuna, a respins contestația depusă de petiționar împotriva deciziei inspectorului judiciar de a respinge sesizarea de atragere la răspundere disciplinară inter alia a lui B.B.

174. Al doilea caz a avut loc în 2021 și ține de participarea candidatului ca membru al unui complet de judecată care a examinat un dosar în care B.B. era reprezentantul unei părți la proces (decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău în dosarul nr. 3a-1489/20, nr. PIGD 2-19128110-02-3a-22122020).

175. Potrivit constatărilor Comisiei de evaluare, în august 2019, B.B., în numele lui E.R., a intentat o acțiune împotriva Primăriei municipiului Chișinău, solicitând anularea unei dispoziții emise de viceprimar prin care se revocase o autorizație de construire. Prin hotărârea din 17 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea depusă de B.B. în numele lui E.R. Ulterior, Primăria municipiului Chișinău a contestat decizia primei instanțe, iar cauza a ajuns pentru judecare în ordine de apel în procedura completului de judecată din care făcea parte candidatul Anatolie Minciuna și care, în final, a respins apelul și a menținut hotărârea primei instanțe.

176. Comisia de evaluare a reținut că, Anatolie Minciuna a fost raportor pe acest caz, iar decizia adoptată de curtea de apel a fost favorabilă clientului reprezentat de B.B.

177. În această ordine de idei, Comisia de evaluare a conchis că participarea candidatului în calitate de judecător și membru al Colegiului disciplinar în cauzele ce vizau o persoană cu care acesta a avut activități recreaționale ca vânătoria, și care a fost un martor important într-o cauză penală împotriva candidatului, constituie o abatere de la regimul juridic al conflictelor de interese.

178. Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Anatolie Minciuna criteriilor de integritate, prin prisma constatărilor reținute de către Comisia de evaluare în decizia din 18 iulie 2024 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată special consideră că Anatolie Minciuna nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea sa în privința respectării regimului juridic al conflictelor de interese la examinarea unor cauze cu implicarea lui B.B.

179. La capitolul dat, Completul de judecată special reiterează că respectarea regimului juridic al conflictelor de interese este esențială pentru a asigura imparțialitatea și integritatea funcției judiciare, protejând astfel încrederea publicului în justiție. Normele de etică și conduită ale judecătorilor le impun obligația de a evita

nu doar conflictele de interese reale, dar și orice aparență de părtinire care ar putea afecta imparțialitatea obiectivă.

180. Legea cu privire la organizarea judecătorească prevede că judecătorii trebuie să se abțină de la examinarea unei cauze dacă există circumstanțe care pot ridica suspiciuni rezonabile privind imparțialitatea lor. În plus, art. 6 CEDO impune ca instanțele să fie nu doar imparțiale în mod subiectiv (fără părtinire personală), ci și obiectiv imparțiale, astfel încât să nu existe nicio îndoială rezonabilă privind obiectivitatea lor.

181. În cauza *De Cubber v. Belgia*, CtEDO a statuat că aparențele de părtinire trebuie evitate, chiar dacă judecătorul nu este părtinitor în mod subiectiv, pentru a menține încrederea publicului în imparțialitatea sistemului judiciar.

182. În cadrul evaluării candidaturii lui Anatolie Minciuna, Comisia de evaluare a concluzionat că participarea lui la examinarea cauzelor care îl vizau pe B.B., martor cheie într-un dosar penal în care Anatolie Minciuna a avut calitatea de bănuț, ridică dubii serioase privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și afectează imparțialitatea obiectivă a acestuia.

183. Completul de judecată consideră justă ipoteza Comisiei de evaluare, precum că relația directă dintre Anatolie Minciuna și B.B., în contextul unui dosar penal în care B.B. a fost martor cheie, ridică suspiciuni rezonabile privind imparțialitatea obiectivă a lui Anatolie Minciuna în examinarea ulterioară a cauzelor care l-au implicat pe B.B.

184. În speță, B.B., având calitatea de martor cheie în dosarul penal care-l viza pe Anatolie Minciuna, a dat declarații esențiale în cadrul urmăririi penale și a participat la un experiment judiciar, în care a demonstrat modul în care biciclistul conducea înainte de accident. Instanța de judecată admite că, declarațiile lui B.B. și participarea acestuia la experiment au fost decisive în stabilirea circumstanțelor accidentului și au influențat clasarea dosarului penal în anul 2012, pe motiv că accidentul a fost cauzat de apariția bruscă a biciclistului în fața mașinii. Astfel, declarațiile lui B.B. au avut un impact direct asupra soluționării favorabile a dosarului penal pentru Anatolie Minciuna, contribuind la evitarea unei eventuale trageri la răspundere penală.

185. Această relație directă dintre Anatolie Minciuna și B.B. nu a fost una obișnuită, ci una relevantă juridic, având în vedere impactul semnificativ al declarațiilor lui B.B. și participării acestuia la experiment asupra soluționării dosarului penal. Nu este vorba despre o relație socială banală sau despre o interacțiune profesională ocazională, ci despre o relație cu implicații juridice majore, care a contribuit la exonerarea de răspundere penală a lui Anatolie Minciuna.

186. În acest context, aparența rezonabilă de părtinire nu derivă doar din existența unei relații profesionale anterioare, ci din rolul esențial pe care B.B. l-a avut în soluționarea dosarului penal.

187. Conform jurisprudenței CtEDO, imparțialitatea obiectivă poate fi afectată nu doar de relațiile personale actuale, ci și de relațiile profesionale anterioare, mai ales atunci când acestea au avut un impact direct asupra situației juridice a judecătorului. În cauza Micallef v. Malta, Curtea a statuat că relațiile profesionale anterioare pot afecta aparențele de imparțialitate, în special dacă acestea sunt cunoscute publicului sau dacă judecătorul a beneficiat de pe urma lor.

188. Transpunând ipotezele descrise supra circumstanțelor speței, Completul de judecată special notează că, în anul 2018, Anatolie Minciuna a participat ca președinte al completului de admisibilitate din cadrul Colegiului disciplinar al judecătorilor, examinând o contestație care viza o cerere de tragere la răspundere disciplinară a lui B.B.

189. În opinia Completului de judecată special, participarea lui Anatolie Minciuna în acest complet de admisibilitate, în contextul relației juridice anterioare relevante cu B.B., într-adevăr creează o aparență rezonabilă de părtinire și ridică suspiciuni legitime privind imparțialitatea obiectivă a acestuia. Or, un observator obiectiv ar putea percepe că Anatolie Minciuna ar fi putut manifesta o favorizare a lui B.B., având în vedere rolul cheie pe care acesta l-a avut în dosarul penal din 2012.

190. Conform jurisprudenței CEDO, imparțialitatea obiectivă poate fi afectată nu doar de relațiile personale actuale, ci și de relațiile juridice anterioare care au avut un impact direct asupra situației juridice a judecătorului. În cauza Piersack c. Belgia, CtEDO a statuat că imparțialitatea obiectivă poate fi pusă sub semnul întrebării chiar dacă nu există o influență reală asupra deciziei, fiind suficient ca aparențele să creeze o suspiciune legitimă privind părtinirea judecătorului.

191. În plus, este rezonabil de admis și faptul că, din postura sa de președinte al completului în acest caz, Anatolie Minciuna ar fi putut avea un rol activ la examinarea acestei chestiuni, deoarece nu a fost doar un membru pasiv al completului, ci a contribuit activ la dezbateri, la formarea opiniei finale și la decizia de respingere a contestației. Potrivit CtEDO (cauza Morice v. Franța), rolul activ al unui judecător în completul de judecată poate afecta imparțialitatea obiectivă, deoarece contribuie la influențarea opiniilor colegilor din complet.

192. În lumina acestor argumente, Completul de judecată special conchide că Anatolie Minciuna ar fi trebuit să se abțină de la participarea în completul care a examinat cazul disciplinar al lui B.B., pentru a evita orice aparență de părtinire și a proteja imparțialitatea obiectivă.

193. Succesiv, în privința dosarului din 2021, se constată că Anatolie Minciuna a fost membru al completului de judecată care a examinat un litigiu judiciar în care

B.B. era avocatul părții care a avut câștig de cauză. Acest dosar viza anularea unei dispoziții emise de Primăria municipiului Chișinău, iar B.B. a reprezentat partea reclamantă, câștigând procesul în prima instanță. Ulterior, cauza a ajuns pentru judecare în apel în procedura completului de judecată din care făcea parte Anatolie Minciuna. Iar, decizia curții de apel a fost favorabilă clientului reprezentat de B.B., fiind menținută hotărârea primei instanțe.

194. În concluzie, având în vedere relația juridică anterioară relevantă dintre Anatolie Minciuna și B.B., Completul de judecată special conchide că participarea lui Anatolie Minciuna la examinarea cauzelor din 2018 și 2021 creează o aparență rezonabilă de părtinire și a afectat imparțialitatea obiectivă a lui Anatolie Minciuna.

195. În cazul de față, publicul poate percepe că există o datorie de recunoștință sau o loialitate reziduală a lui Anatolie Minciuna față de B.B., având în vedere că declarațiile ultimului au contribuit la soluționarea favorabilă a dosarului penal din 2012, în care Anatolie Minciuna avea calitatea de bănuit.

196. Această aparență rezonabilă de părtinire afectează imparțialitatea obiectivă a lui Anatolie Minciuna și ridică dubii serioase privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese la examinarea ulterioară de către acesta a cauzelor care-l vizau sau în care era implicat B.B. Un observator obiectiv ar putea percepe că Anatolie Minciuna ar fi putut manifesta o favorizare a lui B.B., având în vedere rolul crucial pe care l-a avut ultimul în dosarul penal din 2012.

197. În consecință, se concluzionează că Anatolie Minciuna nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea sa în respectarea regimului juridic al conflictelor de interese la examinarea cauzelor cu implicarea lui B.B. Concluziile Comisiei sunt legale și întemeiate și se impune menținerea acestora pentru a proteja integritatea justiției și încrederea publicului în imparțialitatea sistemului judiciar.

198. În privința problemei a III-a din Capitolul IV lit. B al deciziei din 18 iulie 2024 (achiziționarea unui apartament la preț preferențial – eligibilitatea), Comisia de evaluare a remarcat că, la 19 septembrie 2013, candidatul a depus o cerere la Consiliul Superior al Magistraturii prin care a solicitat includerea sa pe lista persoanelor beneficiare de apartamente la prețuri preferențiale în cadrul programului de îmbunătățire a condițiilor de trai pus în aplicare de Consiliul Superior al Magistraturii. Cererea sa a fost acceptată și, în vara anului 2014, candidatul a semnat un contract cu o companie de construcții în vederea obținerii unui apartament la un preț preferențial. Apartamentul cu o suprafață de XXX m.p. și cu un preț final de 25 596 EUR a fost transferat candidatului la 25 aprilie 2017.

199. La fel, Comisia de evaluare a identificat că, în toate declarațiile sale anuale depuse la autoritatea de integritate, inclusiv înainte de achiziționarea apartamentului, candidatul a declarat că deținea o casă de locuit (vilă), cu o suprafață la sol de aproximativ 50 de metri pătrați.

200. Totodată, din documentația Departamentului Cadastru al ASP, și anume din estimarea bunului imobil în scopul impozitării, Comisia de evaluare a stabilit că, această casă este situată în XXX, mun. Chișinău, a fost construită în anul 2004 și are de fapt o suprafață exterioară totală de XXX m.p., cu pereți din piatră de calcar și acoperișul din țiglă/olane (documentul intitulat „CADASTRU_Minciuna_Anatolie_Evaluarea_cadastrala_XXX” din dosarul candidatului).

201. Deopotrivă, din materialele acumulate, Comisia de evaluate a constatat că, de fapt, în apartamentul achiziționat de către Anatolie Minciuna la un preț preferențial își are reședința oficială fiul candidatului, fapt confirmat chiar și de către Anatolie Minciuna.

202. În acest context, Comisia de evaluare a ridicat dubii cu privire la necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai ale candidatului, având în vedere faptul că acesta nu a folosit apartamentul și că la momentul participării la acest program locuia deja într-o casă de XXX m.p., care este de aproape de două ori mai mare decât apartamentul solicitat.

203. Dubiile Comisiei de evaluare au fost ridicate din punct de vedere etic, deoarece terenul pe care a fost construit blocul de apartamente la preț preferențial a fost transferat Consiliului Superior al Magistraturii de către Consiliul Municipal Chișinău în scopul îmbunătățirii condițiilor de trai ale angajaților din sistemul judiciar.

204. Comisia de evaluare a analizat problema din perspectiva că transferul terenului care aparține autorității locale a afectat în mod inevitabil patrimoniul public local și, din acest considerent, publicul avea un interes legitim să se asigure că apartamentele construite pe un teren atribuit cu titlu gratuit sau la un preț infim erau distribuite în mod obiectiv persoanelor care aveau cu adevărat nevoie să își îmbunătățească condițiile de trai. La caz, însă, spre deosebire de persoane care într-adevăr aveau nevoie să-și îmbunătățească condițiile de trai, reclamantul locuia într-o casă la sol de două ori mai mare decât apartamentul pentru care a depus cererea.

205. În final, Comisia de evaluare a acceptat ideea că era sarcina Comisiei de selecție să verifice eligibilitatea candidaților, însă, în altă ordine de idei, a pus accentul pe cerințele etice față de judecători care impun un nivel ridicat de responsabilitate. Argumentele candidatului arată, însă, că acesta nu a intenționat niciodată să locuiască în apartamentul pe care l-a solicitat, în schimb, a încercat să îmbunătățească condițiile de viață ale familiei fiului său.

206. Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Anatolie Minciuna criteriilor de integritate, prin prisma constatărilor reținute de către Comisia de evaluare în decizia din 18 iulie 2024 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată

special consideră că Anatolie Minciuna nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea sa în privința achiziționării unui apartament la preț preferențial – eligibilitatea.

207. La capitolul dat, Completul de judecată special învederează că, în exercitarea funcției de judecător, integritatea etică este o cerință fundamentală pentru a menține încrederea publicului în sistemul judiciar. Judecătorii trebuie să demonstreze onestitate, transparență și imparțialitate nu doar în exercitarea atribuțiilor judiciare, ci și în activitățile extrajudiciare, inclusiv în achizițiile de bunuri sau beneficiile materiale obținute prin programe preferențiale.

208. Normele de etică și conduită ale judecătorilor le impun acestora obligația de a-și organiza toate activitățile astfel încât să mențină autoritatea și demnitatea funcției, precum și imparțialitatea și independența sistemului judecătoresc. De asemenea, Preambulul Principiilor de la Bangalore stabilește că încrederea publicului în sistemul de justiție și în integritatea morală a judecătorilor este de maximă importanță într-o societate democratică, iar judecătorii trebuie să respecte și să onoreze funcția judiciară ca un mandat public, străduindu-se să mențină încrederea publicului în sistemul judiciar.

209. În lumina acestor standarde de integritate etică, achiziționarea unui apartament la preț preferențial trebuie să fie transparentă, justificată prin necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai ale beneficiarului și lipsită de orice suspiciuni de favoritism sau obținere de beneficii necuvenite.

210. Analizând dubiile privind eligibilitatea și integritatea etică a lui Anatolie Minciuna în contextul achiziționării apartamentului la preț preferențial, Completul de judecată special vedește că, criteriile de eligibilitate impuneau beneficiarilor apartamentelor la preț preferențial să nu dețină spațiu locativ sau să aibă spațiu insuficient în raza municipiului Chișinău. La caz, însă, în momentul depunerii cererii și achiziționării apartamentului la preț preferențial, Anatolie Minciuna deținea deja o casă de XXX m.p. în XXX, care este o localitate ce se află în raza municipiului Chișinău.

211. Deși reclamantul a declarat că imobilul din XXX era o casă de vacanță destinată utilizării sezoniere, în cadrul evaluării, la etapa rundelor de întrebări scrise, acesta a confirmat Comisiei că a locuit permanent în imobilul din XXX, iar în apartament a locuit și locuiește familia fiului său.

212. La caz, nu poate fi acceptat argumentul reclamantului că imobilul din XXX este o casă de vacanță destinată utilizării sezoniere, or, imobilul dat este bine consolidat, construit din piatră de calcar, acoperit cu olane și destinat utilizării permanente, dar nu temporare, iar statutul oficial al imobilului de „căsuță sezonieră” nu reflectă și realitatea utilizării permanente a acestuia. Cu atât mai mult că, localitatea XXX, în care este amplasată casa, face parte din municipiul Chișinău.

213. Relevante sunt și contradicțiile în declarațiile lui Anatolie Minciuna referitoare la utilizarea locuinței din XXX și motivația achiziționării apartamentului la preț preferențial. Or, în comunicarea cu Comisia de evaluare, Anatolie Minciuna inițial a confirmat că a locuit permanent în casa din XXX, iar această circumstanță ridică dubii cu privire la necesitatea acestuia de a-și îmbunătăți condițiile de trai, având deja un spațiu locativ suficient în raza municipiului Chișinău. Însă, în a doua rundă de întrebări, acesta a susținut că imobilul din XXX este o casă de vacanță, destinată utilizării sezoniere, și că din acest motiv a considerat că este eligibil pentru apartamentul la preț preferențial.

214. Completul de judecată special apreciază aceste declarații ca fiind contradictorii și care ridică dubii în privința cât era de etic din partea unui judecător să participe la programul de achiziționare a apartamentelor la preț preferențial, în condițiile în care a locuit și continuă să locuiască în casa din XXX, având deja un spațiu locativ adecvat în raza municipiului Chișinău.

215. Conform jurisprudenței CtEDO, integritatea etică presupune onestitate și transparență nu doar în exercitarea atribuțiilor judiciare, ci și în declarațiile publice sau argumentele prezentate în fața autorităților. În cauza Castillo Algar v. Spania, Curtea a subliniat că judecătorii trebuie să evite orice contradicții care ar putea pune sub semnul întrebării veridicitatea declarațiilor lor.

216. Contradicțiile din declarațiile lui Anatolie Minciuna privind utilizarea locuinței din XXX și necesitatea apartamentului indică o lipsă de transparență și creează aparența de părtinire în obținerea beneficiului material la preț preferențial, afectând integritatea etică a acestuia.

217. Un alt aspect important la acest capitol este utilizarea apartamentului în beneficiul familiei fiului reclamantului, or, din materialele acumulate de către Comisia de evaluare, dar și din declarațiile lui Anatolie Minciuna rezultă că acesta nu a locuit niciodată în apartamentul achiziționat la preț preferențial, transmițându-l în folosința familiei fiului său imediat după obținerea lui.

218. În prima rundă de întrebări, Anatolie Minciuna a declarat că familia fiului său locuiește în apartamentul dobândit la preț preferențial. Iar, în a doua rundă de întrebări, reclamantul a confirmat că nu a locuit niciodată în acel apartament, argumentând că locuința sa din XXX era o casă de vacanță și că a considerat că este eligibil pentru apartament.

219. Completul de judecată special notează că, scopul programului locuințelor la preț preferențial a fost de a îmbunătăți condițiile de trai ale beneficiarilor direcți – adică ale judecătorilor care nu dispun de spațiu locativ sau care au spațiu insuficient. Utilizarea apartamentului de către familia fiului reclamantului contravine însăși scopului programului, deoarece nu a fost folosit pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale beneficiarului, ci ale membrilor familiei sale.

220. Conform normelor de etică și conduită a judecătorilor, aceștia trebuie să evite orice acțiuni care ar putea afecta integritatea etică sau care ar putea crea suspiciuni privind utilizarea beneficiilor publice în interes personal sau în interesul membrilor familiei. Obținerea apartamentului la preț preferențial, în condițiile în care Anatolie Minciuna nu a locuit niciodată acolo și l-a transmis familiei fiului său, indică o utilizare neconformă a beneficiului material, afectând integritatea etică a acestuia.

221. În acest context, utilizarea apartamentului de către familia fiului reclamantului și lipsa unei necesități reale a beneficiarului creează suspiciuni rezonabile privind utilizarea beneficiului public în interes personal și confirmă dubiile Comisiei privind integritatea etică a lui Anatolie Minciuna.

222. Or, în condițiile speței, achiziționarea apartamentului nu a fost justificată de nevoia de îmbunătățire a condițiilor de trai, ci de utilizarea acestuia de către familia fiului său, ceea ce contravine scopului programului preferențial. Prin urmare, eligibilitatea lui Anatolie Minciuna este nefondată, iar obținerea beneficiului material la preț preferențial confirmă dubiile serioase ale Comisiei de evaluare privind integritatea etică a lui Anatolie Minciuna.

223. În concluzie, având în vedere analiza detaliată a criteriilor de eligibilitate, contradicțiile din declarațiile reclamantului și utilizarea apartamentului în beneficiul familiei fiului său, Completul de judecată special conchide că Anatolie Minciuna nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea sa în respectarea criteriului de integritate etică la achiziționarea apartamentului la preț preferențial. Concluziile Comisiei de evaluare în acest sens sunt legale și întemeiate, impunându-se menținerea acestora pentru a proteja integritatea justiției și încrederea publicului în imparțialitatea sistemului judiciar.

224. În privința problemei a IV-a din Capitolul IV lit. B al deciziei din 18 iulie 2024 (nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții), Comisia de evaluare a reținut că, în cadrul rundelor de întrebări, Anatolie Minciuna a confirmat că nu a primit autorizație de construire a casei cu suprafața de XXX m.p. situată în XXX, mun. Chișinău, motivând că zilnic era antrenat la serviciu și din acest considerent a amânat chestiunile personale, inclusiv obținerea documentelor permissive pentru edificarea acestei construcții.

225. Comisia de evaluare a remarcat că, construcția dată reprezintă o casă cu două etaje, bine consolidată din calcar și nu face parte din categoria clădirilor temporare, care sunt exceptate de necesitatea obținerii actelor permissive, cu înregistrarea lor la Inspectoratul de Stat în Construcții, în conformitate cu art. 21 din Legea privind calitatea în construcții nr. 721/1996.

226. Comisia de evaluare nu a putut accepta argumentul candidatului, conform căruia acesta a fost ocupat la serviciu și nu a putut obține autorizațiile corespunzătoare. Or, Anatolie Minciuna fiind jurist de profesie din anul 1989, avea

cunoștințe suficiente și cunoștea că poate împuternici pe cineva, printr-o procură sau contract de mandat, să obțină actele permise relevante și autorizația de construire.

227. Mai mult ca atât, Comisia de evaluare a considerat că, Anatolie Minciuna, fiind judecător din anul 1991, ipotetic ar fi trebuit să aplice sancțiuni pentru astfel de acte comise de alte persoane.

228. În opinia Comisiei de evaluare, pentru un judecător, care trebuie să aplice aceste legi, încălcarea lor subminează autoritatea și credibilitatea sistemului judiciar în general. Prin nerespectarea cerințelor privind autorizarea lucrărilor în construcții, candidatul a creat un precedent periculos conform căruia legile pot fi ignorate sau aplicate selectiv. Din perspectiva unui observator obiectiv, se creează percepția unor standarde duble. Dacă se consideră că sistemul judiciar aplică standarde diferite, se creează un sentiment de nedreptate și inegalitate, care poate conduce la tulburări sociale și la lipsă de respect pentru statul de drept.

229. Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Anatolie Minciuna criteriilor de integritate, prin prisma constatărilor reținute de către Comisia de evaluare în decizia din 18 iulie 2024 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată special consideră că Anatolie Minciuna nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la respectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții.

230. La capitolul dat, Completul de judecată special învederează că, respectarea legislației reprezintă un principiu fundamental al statului de drept, aplicabil nu doar cetățenilor obișnuiți, dar și, în special, judecătorilor, care au rolul de a aplica și interpreta legea în mod echitabil și imparțial. Normele de drept internațional și cele naționale, cât și cele de etică și conduită ale judecătorilor, le impune acestora obligația de a respecta cu strictețe legea nu doar în exercitarea atribuțiilor judiciare, ci și în activitățile extrajudiciare, astfel încât să fie evitate orice suspiciuni privind integritatea etică sau aplicarea selectivă a legii.

231. Preambulul Codului de etică profesională a judecătorilor, aprobat la Conferința judecătorilor din 04 februarie 2000, prevede că judecătorii trebuie să fie conștienți de responsabilitățile lor în îndeplinirea justiției și să respecte legea în toate aspectele vieții lor. Prevederile art. 26 din acest Cod impun judecătorilor obligația de a avea un comportament ireproșabil și în afara timpului de serviciu, astfel încât să nu defăimeze titlul de judecător.

232. Iar, articolul 8 alin. (2) lit. (a) din Legea nr. 26/2022 impune judecătorilor obligația de a respecta criteriile de integritate etică, cerându-le să se abțină de la orice comportament care ar putea afecta autoritatea și demnitatea funcției judiciare sau încrederea publicului în sistemul judiciar.

233. În lumina acestor standarde de integritate etică, nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții de către un judecător nu reprezintă doar

o încălcare a normelor juridice, ci afectează credibilitatea și imparțialitatea acestuia, având un impact direct asupra încrederii publicului în justiție. Or, edificarea unei construcții fără autorizație creează aparența unor standarde duble, sugerând că judecătorii ar putea fi deasupra legii, ceea ce poate genera nedreptate percepută și lipsă de respect pentru statul de drept.

234. La caz, datele furnizate de e-Cadastru atestă că imobilul de XXX m.p. situat în XXX, mun. Chișinău, a fost construit în anul 2004, fără autorizație de construire. Mai mult ca atât, în cadrul evaluării, la etapa întrebărilor scrise, în a doua rundă de întrebări, Anatolie Minciuna a confirmat că nu a obținut autorizația necesară pentru construcția casei. Iar, în a treia rundă de întrebări, acesta a justificat lipsa autorizației prin faptul că era prea ocupat cu munca și a amânat chestiunile personale, inclusiv obținerea documentelor permisive de construcție a casei.

235. La aspectul dat Completul de judecată special reiterează că, Legea privind calitatea în construcții nr. 721/1996, în vigoare la data construcției, impunea obligativitatea obținerii autorizației pentru toate clădirile cu două etaje, destinate utilizării permanente, inclusiv pentru locuințele din localitățile rurale care depășesc 150 m.p..

236. Astfel, prin prisma art. 21 alin. (3) din Legea nr. 721/1996, pentru clădirea cu două etaje, construită din materiale durabile și destinată utilizării permanente, cum este cea a reclamantului Anatolie Minciuna din XXX, era necesară obținerea unei autorizații de construcție și înregistrarea acesteia la Inspectoratul de Stat în Construcții.

237. Excepția de la lege se aplica doar clădirilor de locuit cu un nivel sau construcțiilor provizorii sub 150 m.p.. Casa construită de Anatolie Minciuna nu se încadrează în excepția de la regula generală, deoarece este o clădire consolidată, construită din piatră de calcar, cu un acoperiș din olane și destinată utilizării permanente, fiind împrejmuțată și construită pe două etaje.

238. Respectiv, având în vedere că, casa construită de reclamant nu se încadra în excepțiile prevăzute de Legea nr. 721/1996, acesta avea obligația legală pozitivă de a obține autorizația de construire înainte de a ridica clădirea și să o înregistreze la Inspectoratul de Stat în Construcții. Lipsa autorizației constituie o încălcare clară a legislației privind construcțiile și confirmă dubiile Comisiei privind respectarea integrității etice de către Anatolie Minciuna.

239. Conform jurisprudenței constante a CtEDO, necunoașterea legii sau ocuparea cu alte activități nu constituie scuze acceptabile pentru încălcarea legislației (cauza C.G. și alții v. Bulgaria).

240. Analizând impactul asupra integrității etice ale reclamantului și percepția publicului privind respectarea legii de către acesta, Completul de judecată special notează că nerespectarea legislației privind autorizarea construcțiilor de către un

judecător nu reprezintă doar o încălcare a normelor juridice, ci are un impact direct asupra integrității etice și afectează încrederea publicului în sistemul judiciar.

241. Construirea unei case fără autorizație, în ciuda obligației legale explicite de a obține documentele permissive, creează aparența că judecătorii ar putea fi deasupra legii sau că ar putea aplica legea selectiv, iar acest fapt, la rândul său, subminează autoritatea și credibilitatea sistemului judiciar, având în vedere că judecătorii aplică sancțiuni pentru construcțiile neautorizate ale altora, dar încalcă aceleași norme în situații personale.

242. La fel, circumstanța dată creează o percepție publică de standarde duble, sugerând că judecătorii nu respectă aceleași reguli pe care le impun altora, ceea ce afectează imaginea de imparțialitate și integritatea morală a sistemului judiciar.

243. Nu în ultimul rând, ridică suspiciuni legitime privind utilizarea statutului de judecător pentru a evita aplicarea sancțiunilor legale pentru construcțiile neautorizate, afectând încrederea publicului în imparțialitatea și independența sistemului judiciar.

244. Potrivit jurisprudenței CtEDO, imparțialitatea obiectivă poate fi afectată nu doar de relațiile personale sau interesele materiale, ci și de comportamentul extrajudiciar al judecătorilor, dacă acesta sugerează o aplicare selectivă a legii sau favoritism. În cauza *Wettstein v. Elveția*, Curtea a statuat că aparențele de părtinire trebuie evitate, pentru a menține încrederea publicului în imparțialitatea și integritatea sistemului judiciar.

245. Construirea fără autorizație creează percepția că legile pot fi ignorate sau aplicate selectiv, sugerând că judecătorii ar putea beneficia de excepții nejustificate. Acest precedent periculos afectează încrederea publicului în statul de drept și egalitatea în fața legii, generând nedreptate percepută și lipsă de respect pentru sistemul judiciar.

246. Completul de judecată special apreciază reprehensibil încercările lui Anatolie Minciuna de a justifica lipsa autorizației prin argumente precum că era preocupat cu atribuțiile de serviciu și amâna chestiunile personale, inclusiv obținerea documentelor permissive, cât și argumentul că statutul de căsuță sezonieră al imobilului exclude necesitatea autorizației de construire.

247. În opinia instanței de judecată, ocuparea la serviciu nu este o scuză juridică acceptabilă pentru nerespectarea legislației privind construcțiile, iar Legea nr. 721/1996 impune obligația de a obține autorizația de construire indiferent de circumstanțele personale. Conform jurisprudenței CtEDO, necunoașterea legii sau ocuparea cu alte activități nu constituie scuze acceptabile pentru încălcarea normelor legale (cauza *C.G. și alții v. Bulgaria*).

248. Iar, statutul de căsuță sezonieră nu este relevant în condițiile în care imobilul este o construcție consolidată, construită din materiale durabile (piatră de calcar și olane), având două etaje și fiind destinată utilizării permanente. În plus, Anatolie Minciuna a declarat că a locuit permanent în această casă, ceea ce confirmă utilizarea permanentă și necesitatea legală a autorizației de construcție.

249. Completul de judecată special subliniază că destinația oficială a casei nu schimbă obligația legală de a obține autorizația de construire, dacă utilizarea reală a acesteia este cea de locuință permanentă, or, jurisprudența națională și a CtEDO consideră utilizarea efectivă ca criteriu relevant pentru respectarea legislației în construcții.

250. Prin urmare, comportamentul lui Anatolie Minciuna în construirea casei fără autorizație confirmă dubiile serioase ale Comisiei privind integritatea etică a acestuia. Iar, argumentele contradictorii și lipsa de transparență în justificarea lipsei autorizației amplifică aceste dubii, sugerând lipsa de onestitate în motivarea comportamentului său extrajudiciar și atestă aparența unor standarde duble, fapt ce afectează încrederea publicului în imparțialitatea și integritatea sistemului judiciar, subminând autoritatea funcției judiciare.

251. În consecință, Completul de judecată special concluzionează că Anatolie Minciuna nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea sa în respectarea legislației privind autorizarea construcțiilor și criteriului de integritate etică. Concluziile Comisiei de evaluare sunt legale și întemeiate, impunându-se menținerea acestora pentru a proteja integritatea justiției și încrederea publicului în imparțialitatea sistemului judiciar.

252. În privința problemei a V-a din Capitolul IV lit. B al deciziei din 18 iulie 2024 (implicarea în cazuri care au condus la încălcări ale CEDO), Comisia a remarcat că, din informațiile furnizate de Agentul Guvernamental și din alte surse, a identificat cel puțin 11 cazuri CtEDO în care rolul candidatului Anatolie Minciuna a fost important în stabilirea încălcării drepturilor fundamentale. Iar, implicarea frecventă în constatarea unor încălcări semnificative ale drepturilor omului subminează grav potențialul de a construi sau restabili încrederea în sistemul de justiție. Un astfel de comportament demonstrează nerespectare gravă a principiilor de echitate și de protecție a drepturilor fundamentale, esențiale pentru încrederea publicului.

253. Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Anatolie Minciuna criteriilor de integritate, prin prisma constatărilor reținute de către Comisia de evaluare în decizia din 18 iulie 2024 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată special consideră că dubiile Comisiei de evaluare cu privire la implicarea lui Anatolie Minciuna în cazuri care au condus la încălcări ale CEDO premature.

254. Completul de judecată special învederează că, protecția drepturilor fundamentale și respectarea principiilor de echitate într-adevăr sunt principii fundamentale ale statului de drept și reprezintă obligații juridice pentru toate instanțele naționale, conform Convenției Europene a Drepturilor Omului. Iar judecătorii naționali sunt primii responsabili de aplicarea și interpretarea Convenției Europene a Drepturilor Omului, conform principiului subsidiarității. Curtea Europeană a Drepturilor Omului are rolul de supraveghere subsidiară, intervenind doar atunci când instanțele naționale nu au oferit o protecție eficientă a drepturilor fundamentale.

255. În acest context, constatarea încălcării unor drepturi fundamentale de către CtEDO nu implică automat o lipsă de integritate etică a judecătorului național implicat în cauza respectivă, ci reflectă interpretarea diferită a normelor Convenției Europene a Drepturilor Omului sau evoluția jurisprudenței CtEDO în timp.

256. Astfel, trebuie analizat și apreciat contextul juridic și faptele constatate privind implicarea lui Anatolie Minciuna în examinarea cauzele în care s-au constatat încălcări ale Convenției.

257. La caz, Comisia de evaluare a constatat doar în baza informațiilor furnizate de Agentul Guvernamental și din alte surse că Anatolie Minciuna a fost implicat în cel puțin 11 cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în care s-a constatat încălcarea drepturilor fundamentale, atribuindu-i reclamantului un rol important în stabilirea încălcărilor respective. Însă, nu s-a constatat că anume judecătorul dat se face vinovat de condamnările respective a Republicii Moldova la CtEDO. Or, implicarea unui judecător național în cauze care au ajuns la CtEDO nu justifică automat o lipsă de integritate etică, având în vedere că Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu sancționează judecătorii individuali, ci statul ca entitate pentru încălcarea obligațiilor asumate prin ratificarea Convenției Europene a Drepturilor Omului.

258. Constatarea încălcării unui drept fundamental de către CtEDO nu implică automat o eroare judiciară intenționată sau o părtinire a judecătorului național, ci poate reflecta o interpretare diferită a normelor Convenției sau aplicarea unor standarde juridice naționale care nu au fost conforme cu cerințele CtEDO.

259. Evoluția jurisprudenței CtEDO poate determina constatarea încălcării drepturilor fundamentale pentru fapte care, la momentul judecării lor la nivel național, nu încălcau standardele de protecție ale drepturilor fundamentale.

260. În opinia instanței de judecată, din raportul Comisiei de evaluare nu se constată responsabilitatea individuală a reclamantului în cauzele în care CtEDO a constatat încălcarea Convenției. Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului constată încălcarea drepturilor fundamentale în raport cu statul pârât, nu cu judecătorii naționali individuali implicați în soluționarea cauzei la nivel național.

261. Conform art. 1 din Convenție, statul pârât este responsabil pentru asigurarea drepturilor și libertăților prevăzute de Convenție, iar CtEDO nu judecă judecătorii naționali, ci evaluează compatibilitatea legislației naționale și a aplicării acesteia cu standardele CEDO.

262. Totodată, art. 46 din Convenție impune statului pârât obligația de a executa hotărârea CtEDO și de a adopta măsuri generale sau individuale pentru prevenirea încălcărilor similare în viitor, fără a implica sancționarea judecătorilor naționali.

263. În cauza *Khmel v. Rusia*, CtEDO a subliniat că statul pârât este responsabil pentru încălcarea drepturilor fundamentale, iar rolul CtEDO este de a supraveghea conformitatea legislației naționale cu standardele CEDO, nu de a sancționa judecătorii naționali.

264. Completul de judecată special vădește că, în speță, concluziile Comisiei de evaluare s-au bazat exclusiv pe informațiile furnizate de Agentul Guvernamental și alte surse, dar nu există un raport sau alte probe care să demonstreze responsabilitatea individuală a lui Anatolie Minciuna pentru condamnările CtEDO.

265. Cercetând dosarul candidatului și materialele acumulate de către Comisia de evaluare, Completul de judecată special a ajuns la concluzia că, constatările Comisiei de evaluare în privința celor 11 cazuri CtEDO, în care se pretinde că Anatolie Minciuna a fost important în stabilirea încălcării drepturilor fundamentale, s-au bazat exclusiv pe scrisoarea Secretarului de Stat al Ministerului Justiție, Eduard Serbenco, nr. 06/229 din 10 ianuarie 2024, în care doar sunt enumerate cauzele în examinarea cărora a participat *inter alia*, într-o măsură sau alta, judecătorul Anatolie Minciuna și care au ajuns la CtEDO, dar și pe hotărârile Curții în cauzele: *Botezatu v. Republica Moldova*, 14 aprilie 2015; *Molceanu și alții v. Republica Moldova*, 14 februarie 2023 (cererea Molceanu (nr. 429/13), cererea Axenova (nr. 1994/13) și cererea Lăstăraș (nr. 14342/13)); *Gîrbu și alții v. Republica Moldova*, 05 octombrie 2023; *Munteanu-Nani și alții v. Republica Moldova*, 19 octombrie 2023; *Cereale Flor S.A. și Roșea v. Republica Moldova*, 14 februarie 2017; *Grăjdianu și alții v. Republica Moldova*, 07 ianuarie 2020; *N.P. v. Republica Moldova*, 06 octombrie 2012; *Ghimpu și alții v. Republica Moldova*, 01 ianuarie 2022; *A.O. Falun Dafa și alții v. Republica Moldova*, 29 iunie 2021; *Pietriș S.A. și Nastas v. Republica Moldova*, 19 ianuarie 2021; *Partidul Politic „Patria” și alții v. Republica Moldova*, 04 august 2020.

266. Mai mult ca atât, în scrisoarea în nr. 06/229 din 10 ianuarie 2024 este indicat expres că, Direcția agent guvernamental se află în imposibilitate de a se expune în privința gradului de responsabilitate a candidaților (inclusiv a lui Anatolie Minciuna) referitor la încălcările constatate de către Curte.

267. Iar, în cadrul ședinței de judecată, reprezentantul Comisiei a explicat că, în cadrul evaluării, nu au fost analizate dosarele judiciare în care CtEDO a constatat

încălcarea Convenției și a condamnat Republica Moldova și care, într-un final, au trezit dubiile Comisiei cu privire la corespunderea lui Anatolie Minciuna criteriilor de integritate.

268. Astfel, la caz, nu există dovezi care să demonstreze că Anatolie Minciuna ar fi acționat cu rea-credință sau intenție directă de a încălca drepturile fundamentale ale justițiabililor. Iar, simpla constatare a încălcării Convenției nu este suficientă pentru a atrage răspunderea individuală a judecătorului, fiind necesară proba indubitabilă a intenției directe sau relei-credințe.

269. Concluzia Comisiei că, participarea lui Anatolie Minciuna la dosare în care CtEDO a constatat încălcări poate fi echivalată cu o lipsă de integritate, este nefondată, or, CtEDO nu stabilește vinovăția individuală a judecătorilor naționali, ci responsabilitatea statului ca întreg. Comisia, la rândul său, nu a prezentat nicio probă concretă sau analiză juridică detaliată care să demonstreze că Anatolie Minciuna ar fi contribuit, personal și direct, la acele încălcări.

270. Curtea Europeană nu are ca scop analizarea conduitei personale a judecătorilor naționali, ci doar a conformității statului cu Convenția. CtEDO nu investighează motivația internă a judecătorilor, ci analizează rezultatul procesului și măsura în care justițiabilii au beneficiat de un proces echitabil.

271. Multe dintre condamnările Republicii Moldova se referă la probleme legislative, executarea tardivă a hotărârilor, lipsa motivării suficiente, încarcerări nejustificate, lipsa unui recurs efectiv etc., adesea în contexte instituționale sau administrative.

272. Cu titlu de exemplu, în cauzele Botezatu v. Republica Moldova, Molceanu și alții v. Republica Moldova, Gîrbu și alții v. Republica Moldova și Munteanu-Nani și alții v. Republica Moldova, condamnarea Republicii Moldova de către Curtea Europeană se datorează deficiențelor legislative și practicii administrative naționale.

273. Drept efect al cauzei N.P. v. Republica Moldova, Statul la fel a întreprins un șir de măsuri, printre care modificări la Codul familiei și la Legea asistenței sociale, stabilit atribuțiile și responsabilitățile autorităților tutelare teritoriale și locale care vizează prevenirea riscurilor, sprijinirea familiilor în educarea copiilor, precum și protecția copiilor vulnerabili. Totodată, a fost aprobată Strategia Guvernului 2014-2020 privind protecția copiilor și a familiilor stabilește obiective generale, bazate pe cele mai bune practici internaționale în domeniu, inclusiv prevederile Strategiilor Consiliului Europei privind protecția drepturilor copilului pentru 2012-2015 și 2016-2021. A fost aprobat Planul de acțiuni 2016-2020 privind implementarea acelei Strategii. Guvernul a aprobat proiectul de Strategie intersecțională de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2015-2021. Astfel, Statul și-a revizuit politicile și a îmbunătățit obiectivele serviciului de asistență socială.

274. Succesiv, pentru prevenirea pe viitor apariția unor încălcări similare celor din unele cauze contra Republicii Moldova (precum A.O. Falun Dafa și alții v. Republica Moldova; Ghimpu și alții v. Republica Moldova; Partidul Politic „Patria” și alții v. Republica Moldova; „Cereale Flor” S.A. și Roșca v. Republica Moldova; Grăjdianu și alții v. Republica Moldova), pentru stabilirea bunelor practici în spiritul jurisprudenței CtEDO, dar și în scopul asigurării respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin aplicarea corectă și uniformă a prevederilor Convenției și Protocoalelor acesteia de către instanțe, în timp ce examinează cazuri la nivel național, Curtea Supremă de Justiție a adoptat mai multe hotărâri ale Plenului și hotărâri explicative. Printre acestea sunt:

- Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 26 decembrie 2011 „cu privire la practica aplicării unor prevederi legale referitoare la libertatea de întrunire și libertatea de asociere în conformitate cu articolul 11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului de către instanțele de judecată”, care a fost modificat prin Hotărârea nr. 30 din 4 aprilie 2017;

- Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 24 decembrie 2012, modificată ulterior prin Hotărârea nr. 24 din 16 octombrie 2017, „cu privire la aplicarea unor prevederi referitoare la Legea cu privire la libertatea de exprimare de către instanțe”;

- Hotărârea Plenului Curții Supreme a emis Hotărârea nr. 4 din 26 septembrie 2016 privind aplicarea unor prevederi din legislația electorală;

- Hotărârea explicativă nr. 2 privind practica și aplicarea procedurii extraordinare de revizuire în cauzele civile;

- Hotărârea explicativă nr. 3 din 09 iunie 2014 „cu privire la aplicarea unor prevederi ale Convenției de către instanțele de judecată”;

- Avizul consultativ al Curții Supreme de Justiție nr. 103 din 18 ianuarie 2019 privind aspecte legate de aplicarea legislației electorale;

275. Drept efect al cauzei Partidul Politic „Patria” și alții v. Republica Moldova, Statul a întreprins între anii 2014 – 2016 un șir de măsuri generale, printre care crearea și ajustarea cadrului normativ, în concret a Regulamentelor relevante ale Comisiei Electorale Centrale și a Codului electoral, în partea ce ține reglementează finanțarea campaniilor electorale.

276. Astfel, este cert că, spețele menționate mai sus sunt de natură sistemică sau structurală, în care Republica Moldova a fost condamnată în contextul neexecutării hotărârilor, încălcării duratei rezonabile, lacunelor legislative sau aplicării neuniforme a jurisprudenței. În multe cazuri, violarea se datorează atât incompatibilității clare dintre legislația națională și Convenție, cât și problemelor practicii judiciare, adică modul în care instanțele naționale interpretează legislația

națională și Convenția. Însă, în niciuna din cauzele menționate nu s-a constatat expres culpa personală a judecătorului Anatolie Minciuna la încălcarea Convenției.

277. Standardele internaționale privind răspunderea judecătorilor, inclusiv Principiile de la Bangalore, Recomandările Comisiei de la Veneția, Carta Europeană a Statutului Judecătorilor, Avizele CCJE, stabilesc că judecătorii nu pot fi trași la răspundere pentru modul în care au apreciat probele, interpretat legea sau motivat soluțiile, decât în cazuri excepționale (rea-credință sau neglijență gravă dovedită).

278. La fel, nici jurisprudența CtEDO nu stabilește responsabilitatea individuală a judecătorilor naționali, ci atribuie răspunderea statului pentru încălcarea drepturilor fundamentale, iar standardele CEDO nu permit sancționarea judecătorilor pentru interpretarea legii sau aprecierea probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință sau intenție directă.

279. Judecătorii pot fi trași la răspundere doar în cazul în care este probată indubitabil, dincolo de orice îndoială rezonabilă, intenția directă sau rea-credința. Jurisprudența CtEDO nu stabilește responsabilitatea individuală a judecătorilor naționali, ci atribuie răspunderea statului pentru încălcarea drepturilor fundamentale, iar standardele CEDO nu permit sancționarea judecătorilor pentru interpretarea legii sau aprecierea probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință sau intenție directă.

280. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a subliniat că judecătorii beneficiază de imunitate în exercitarea justiției, iar anularea sau modificarea hotărârii judecătorești nu este un temei determinant pentru sancționarea judecătorului (HCC nr. 12 din 7 iunie 2011, HCC nr. 23 din 25 iulie 2016). Totodată, în Hotărârea nr. 22 din 05 septembrie 2013, Curtea a menționat că independența judecătorului nu exclude angajarea responsabilității acestuia, ea fiind realizată sub rezerva unei prudențe determinate de necesitatea garantării libertății depline a judecătorului contra tuturor presiunilor induse.

281. Din sensul logico-juridic al §§ 76-77 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 25 iulie 2016 rezultă că, pentru inițierea procedurilor privind răspunderea persoanelor vizate în temeiul hotărârii sau deciziei Curții Europene, urmează a fi stabilită vinovăția și responsabilitate în fiecare caz individual pentru a determina care acțiuni sau inacțiuni au determinat ori au contribuit semnificativ la încălcarea prevederilor Convenției Europene.

282. Iar, în § 80 al aceleiași Hotărâri, Curtea Constituțională a reținut că în cadrul procedurilor în fața Curții Europene nu prezintă relevanță care autoritate publică – legislativă, executivă sau judiciară a generat la nivel național încălcările constatate. Or, în temeiul articolului 41 din Convenție, statul este cel ținut responsabil să repare prejudiciile suportate de către reclamanți în urma încălcării drepturilor și libertăților garantate de Convenție. În același timp, statul este în drept să instituie la nivel național mecanisme proprii pentru restituirea sumelor achitate în procedurile în fața

Curții Europene, mecanisme care, la rândul lor, trebuie să funcționeze în deplină conformitate cu normele internaționale și naționale.

283. Curtea Constituțională a observat că, în conformitate cu standardele europene în materie, răspunderea judecătorilor nu poate rezulta doar din constatările Curții Europene prin care se atestă o încălcare a Convenției (§ 85 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 25 iulie 2016 și Opinia *Amicus Curiae* a Comisiei de la Veneția din 13 iunie 2016).

284. Din jurisprudența Curții Europene se desprinde ideea că rațiunea constatării unei erori judiciare nu constă în tragerea la răspundere civilă, penală sau disciplinară a unui judecător, ci în acordarea dreptului persoanei vătămate la despăgubirile aferente. Astfel, procedurile în fața Curții Europene nu urmăresc stabilirea gradului de vinovăție a judecătorilor ale căror decizii adoptate la nivel național au determinat ulterior examinarea cererilor de către Curtea Europeană (§ 86 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 25 iulie 2016).

285. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că pentru angajarea unei răspunderi individuale nu este suficientă existența unei erori judiciare cauzatoare de prejudiciu drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Aceasta devine imputabilă judecătorului drept consecință a exercitării atribuțiilor cu rea-credință sau neglijență gravă (HCC nr. 12 din 7 iunie 2011 și § 88 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 25 iulie 2016).

286. În această ordine de idei, Completul de judecată consideră că, pentru constatarea implicării reclamantului în cazuri care au condus la încălcări ale Convenției Europene, Comisia de evaluare trebuia să determine în mod individual acțiunile și/sau inacțiunile judecătorului Anatolie Minciuna care au contribuit semnificativ la încălcarea prevederilor Convenției Europene, precum și să constate vinovăția, gradul vinovăției și responsabilitatea acestuia.

287. În condițiile speței, însă, Completul de judecată special observă că, în susținerea acestor concluzii, Comisia de evaluare s-a bazat exclusiv pe informațiile furnizate de agentul guvernamental și hotărârile Curții Constituționale, fără a prezenta probe concrete care să demonstreze responsabilitatea individuală a lui Anatolie Minciuna în stabilirea încălcărilor constatate de CtEDO.

288. La materialele dosarului candidatului Anatolie Minciuna lipsesc probe din care ar rezulta că, Comisia de evaluare a ridicat și a analizat dosarele în care se pretinde că judecătorul Anatolie Minciuna a contribuit semnificativ la încălcarea prevederilor Convenției Europene. La fel, nu există niciun raport pe acele cauze sau alte dovezi care să ateste că Anatolie Minciuna ar fi acționat cu rea-credință sau intenție directă de a încălca drepturile fundamentale ale justițiabililor.

289. Completul de judecată special reiterează că, simpla constatare a încălcării Convenției de către CtEDO nu este suficientă pentru a atrage răspunderea

individuală a judecătorului, chiar și în procesul de pre-vetting, fiind necesară proba indubitabilă a intenției directe sau relei-credințe acestuia, care individualizează și demonstrează conduita dolosivă a judecătorului.

290. Principiul din art. 10 al Recomandării nr. R(94)12 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei stabilește că un judecător nu trebuie să fie tras la răspundere pentru o decizie adoptată în exercitarea funcției sale judiciare, cu excepția cazurilor de rea-credință sau neglijență gravă stabilite prin proceduri legale corespunzătoare.

291. În această consecvență, Completul de judecată special conchide că, dubiile Comisiei de evaluare cu privire la cele 11 cauze CtEDO apar ca fiind nefundamentate în mod suficient, în condițiile în care nu a fost efectuată o analiză detaliată a dosarelor de fond, care au stat la baza condamnărilor. În absența unei examinări riguroase a elementelor cauzelor, inclusiv a materialelor deciziilor interne și a circumstanțelor în care acestea au fost pronunțate și care au fost obiect de examinare la Curte, concluziile Comisiei de evaluare sunt premature.

292. În opinia Completului de judecată special, constatarea acestui dubiu de către Comisia de evaluare poate afecta independența judecătorilor și, respectiv, pentru a proteja independența judecătorilor și a preveni sancționarea lor pentru interpretarea legii sau aprecierea probelor, urmează a fi desființat dubiul Comisiei de evaluare cu privire la implicarea reclamantului Anatolie Minciuna în examinarea cauzelor care au condus la încălcări ale CEDO.

293. Generalizând ipotezele descrise supra, Completul de judecată special concluzionează că acestea desființează integral dubiile Comisiei de evaluare cu privire la conformitatea candidatului Anatolie Minciuna cu criteriul de integritate etică, conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, cu referire la implicarea reclamantului Anatolie Minciuna în examinarea cauzelor care au condus la încălcări ale CEDO.

294. Însă, distinct acestor circumstanțe, Completul de judecată special consideră că, în condițiile speței, este inoportună dispunerea reevaluării candidatului Anatolie Minciuna. Or, faptul că reclamantul a înlăturat dubiile în partea conformității sale cu criteriul de integritate etică, cu referire la implicarea în examinarea cauzelor care au condus la încălcări ale CEDO, nu poate duce la promovarea evaluării de către acesta, în condițiile în care acesta nu a înlăturat și dubiile serioase cu privire la conformitatea sa cu criteriul de integritate etică, conform art. 8 alin. (2) lit. a) și c) din Legea nr. 26/2022, cu referire la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, achiziționarea unui apartament la preț preferențial-eligibilitatea și nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții.

295. La capitolul dat, Curtea Constituțională a indicat univoc că, completul special al Curții Supreme de Justiție, la examinarea contestațiilor, va putea dispune reevaluarea candidaților nepromovați dacă va constata: (a) că în cadrul procedurii

de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și (b) că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat (HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, § 88).

296. Astfel, deși dubiul privind implicarea candidatului Anatolie Minciuna în cele 11 cazuri reținute de către Comisie în care s-a constatat încălcarea Convenției Europene a Drepturilor Omului nu și-a găsit confirmare în materialele colectate și administrate de către Comisie, celelalte trei dubii ce țin de încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, achiziționarea unui apartament la preț preferențial-eligibilitatea și nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții îi permit Comisiei să constate nepromovarea evaluării de către candidatului Anatolie Minciuna în baza art. 8 alin. (2) lit. a) și c) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022.

297. În concluzie, Completul de judecată special reiterează că scopul exercițiului de pre-vetting al candidaților la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, care este stipulat în preambulul Legii nr. 26/2022, este sporirea integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, precum și sporirea încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor, dar și, în general, în sistemul justiției.

298. Având în vedere rolul decisiv al membrilor organelor de autoadministrare în selectarea, promovarea și sancționarea disciplinară a colegilor lor, precum și în administrarea beneficiilor acordate, cum ar fi programele de locuințe la preț preferențial, este imperativ ca membrii înșiși să fi demonstrat cel mai înalt nivel de integritate financiară și etică, astfel încât să se poată aștepta ca, în poziția lor de lideri, să promoveze standarde înalte atât pentru ei înșiși, cât și pentru ceilalți.

299. Reieșind din faptul că membrii Consiliului Superior al Magistraturii au obligația să respecte cele mai înalte standarde etice, aceștia trebuie să demonstreze societății că sunt integri, să adopte un comportament ce nu provoacă îndoieli și să nu admită aparența unor posibile dubii de integritate. Or, integritatea semnifică însușirea de a fi integru, de a fi cinstit, de a da dovadă de probitate. Integritatea este absolută și nu are diferite grade de gravitate.

300. Integritatea, ca principiu etic, are ca reper modul în care ceilalți percep comportamentul judecătorilor, procurorilor, membrilor Consiliilor Superioare ale Magistraturii și Procuraturii, precum și a organelor specializate ale acestora, ca fiind conform cu etica și comandamentele morale recunoscute de societate ca fiind cele mai înalte standarde pentru o persoană ce deține o funcție publică esențială pentru societate, precum și modul în care o persoană înțelege să se manifeste în societate. Prin urmare, judecătorii, procurorii, membrii Consiliilor Superioare ale Magistraturii și Procuraturii, precum și a organelor specializate ale acestora trebuie să își

îndeplinească obligațiile cu integritate, în interesul justiției și societății, ceea ce implică obligații atât în viața profesională, cât și personală.

301. În această ordine de idei, Completul de judecată special observă că, atât în cadrul procedurii de evaluare, cât și în cadrul procedurii judiciare, inclusiv în cererea de contestare, reclamantul Anatolie Minciuna nu a înlăturat toate dubiile apărute în privința integrității sale.

302. La capitolul dat, Completul de judecată special notează că nu poate accepta criticile reclamantului, precum că prevederile art. 8 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 nu stabilesc nici un termen de prescripție pentru evaluarea candidaților din perspectiva respectării „regulilor de etică și conduită profesională”. Or, anterior, prin decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26/2022, inclusiv a art. 8 alin. (2) lit. a).

303. În pofida faptului că, decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 nu abordează direct problema termenului de prescripție în evaluarea integrității etice, raționamentele Curții sugerează că o astfel de omisiune legislativă nu constituie, în sine, o problemă de constituționalitate.

304. Chiar dacă în decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 Curtea Constituțională nu a abordat explicit problema termenului de prescripție, aceasta a subliniat importanța clarității și previzibilității normelor juridice. În contextul evaluării integrității etice, lipsa unui termen de prescripție ar putea ridica probleme de previzibilitate, însă Curtea nu a considerat că acest aspect constituie, în sine, o problemă de constituționalitate.

305. În acest sens Curtea a recunoscut marja largă de apreciere a legiuitorului în stabilirea criteriilor și procedurilor de evaluare a candidaților pentru funcții publice, inclusiv în ceea ce privește standardele de integritate etică. Astfel, absența unui termen de prescripție poate fi văzută ca o opțiune legislativă menită să asigure o evaluare cât mai cuprinzătoare a integrității candidaților.

306. Mai mult ca atât, în §122 Curtea a notat că decizia de a candida pentru ocuparea acestor funcții prezumă faptul că candidatul a cunoscut condițiile stabilite de textul contestat și a admis că va fi verificat din perspectiva respectării criteriilor de integritate etică și financiară stabilite de lege „în ultimii 15 ani”. Depunerea cererii de a candida presupune și acordul voluntar de a fi supus evaluării integrității, precum și convingerea fiecărui candidat că a respectat în această perioadă criteriile de integritate prevăzute pentru funcția la care aspiră.

307. În paragraful 122, Curtea Constituțională subliniază că decizia de a candida pentru ocuparea unui post în cadrul organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor presupune cunoașterea condițiilor legale, inclusiv a celor referitoare

la criteriile de integritate etică și financiară. Astfel, candidatul acceptă implicit că va fi supus unei evaluări din perspectiva respectării acestora în ultimii 15 ani.

308. Aplicând acest raționament se deduce că, decizia de a candida presupune că fiecare candidat cunoaște în mod explicit condițiile de evaluare, inclusiv faptul că va fi verificat pentru respectarea criteriilor de integritate pe o perioadă de până la 15 ani. Prin urmare, candidatul își asumă responsabilitatea că orice faptă care nu respectă aceste criterii, chiar și dacă este mai veche de 15 ani, poate fi luată în considerare în cadrul evaluării.

309. Evaluarea pe o perioadă de 15 ani este o opțiune a legiuitorului, care are în vedere faptul că integritatea unui candidat trebuie evaluată pe o perioadă extinsă pentru a asigura că aceștia nu au comis fapte care ar putea afecta încrederea publicului în sistemul de justiție. Astfel, acest termen este parte integrantă a procedurii de evaluare, iar candidatul, prin depunerea candidaturii, acceptă această evaluare.

310. Având în vedere că procesul de evaluare a integrității este transparent și se bazează pe criterii publicate, candidatul are oportunitatea să se apere și să justifice orice faptă considerată relevantă în perioada respectivă. Astfel, nu există o incertitudine privind aplicarea criteriilor, iar faptul că legea nu include un termen de prescripție nu afectează drepturile fundamentale ale candidatului, întrucât acesta a fost informat și a consimțit la procesul evaluării.

311. Ce ține de afirmația reclamantului că a fost supus unui tratament diferențiat în raport cu alți candidați care au fost evaluați pozitiv în situații similare, reclamantul a invocat deciziile Comisei de evaluare nr. 3 din 26 octombrie 2022 și nr. 9 din 29 decembrie 2023 cu privire la candidaturile Ioanei Chironeț și a lui Sergiu Caraman. Aceste invocări, însă, nu pot fi reținute ca temei pentru admiterea contestației, pentru următoarele considerente.

312. În primul rând, invocarea standardului „dubii serioase” ca fiind incompatibil cu presupusul formalism sau subiectivism al Comisiei nu poate fi reținută, întrucât acest standard este expres prevăzut de art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022 și reflectă o marjă de apreciere necesară Comisiei de evaluare pentru a verifica, în mod complex și nuanțat, respectarea integrității de către candidați. Această marjă de apreciere este compatibilă cu principiile statului de drept, în măsura în care permite analizarea nu doar a legalității formale a acțiunilor, ci și a coerenței, onestității și transparenței comportamentului candidaților.

313. În al doilea rând, spețele invocate de reclamant (Sergiu Caraman și Ioana Chironeț) se întemeiază pe circumstanțe de fapt distincte, iar principiile formulate în respectivele cauze nu pot fi aplicate mecanic. Spre deosebire de cazurile menționate, reclamantul Anatolie Minciuna a oferit explicații inconsecvente, contradictorii și incomplete, fără a prezenta probe ce ar desființa dubiile Comisiei. Acest

comportament contrastează cu cel al altor candidați care, în limitele posibilului, au oferit dovezi și au solicitat măsuri suplimentare de probă (audierea persoanelor, extrase bancare, etc.).

314. În al treilea rând, principiul egalității nu înseamnă uniformizare mecanică, ci tratament egal pentru situații comparabile, în baza unor criterii obiective. În cauza de față, spre deosebire de alte cazuri invocate, reclamantul a oferit explicații evazive, a omis documente justificative esențiale, a modificat versiunea faptelor de mai multe ori și nu a cooperat deplin cu Comisia. Prin urmare, nu poate pretinde un tratament similar cu al candidaților care au prezentat dovezi credibile, chiar și în condiții dificile. Așa cum prevede și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, tratamentul inegal devine discriminatoriu doar în absența unei justificări obiective și rezonabile, ceea ce nu este cazul în speță.

315. Așa, Completul de judecată special conchide că deciziile invocate de reclamant, în special cele pronunțate în privința candidaților Sergiu Caraman și Ioana Chironet, se referă la circumstanțe de fapt diferite, reflectând situații juridice care au fost apreciate distinct de către Comisia de evaluare, în temeiul probatoriului specific fiecărei cauze.

316. Astfel, sunt absolut neîntemeiate alegațiile reclamantului precum că Comisia de evaluare și-ar fi exercitat discreția în mod diferit, în mod arbitrar sau discriminatoriu. În cauzele invocate, candidații au reușit să înlăture dubiile Comisiei prin probe suficiente și printr-o conduită colaborativă și consecventă. Spre deosebire de acestea, în prezenta cauză, reclamantul nu a oferit explicații credibile, nu a prezentat documente justificative și a dat declarații contradictorii, ceea ce justifică o concluzie distinctă.

317. În consecință, instanța constată că, în speța lui Anatolie Minciuna, nu a fost încălcat principiul egalității, întrucât situația sa factuală diferă sub aspecte esențiale de cele prezentate în spețele citate.

318. Ținând cont de cele reținute supra, Completul de judecată special relevă că, în litigiu dedus judecării, nu se regăsesc temeiuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare din 18 iulie 2024 adoptate în privința candidaturii lui Anatolie Minciuna, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii. Chiar dacă unul din dubii nu și-a găsit confirmarea în ședința de judecată, reclamantul nu a înlăturat dubiile ce țin de încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese (examinarea unui caz în care era implicat avocatul care l-a reprezentat anterior pe candidat și examinarea unor cauze cu implicarea unui coleg care a fost martor în cauza penală în care candidatul a avut calitatea de bănuț), achiziționarea unui apartament la preț preferențial-eligibilitatea și nerespectarea legislației privind autorizarea lucrărilor de construcții.

319. Respectiv, nu sunt prezente temeiuri de anulare a deciziei Comisiei de evaluare. Or, actul supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, iar în cadrul procedurii de evaluare nu au fost admise erori procedurale grave de către Comisie, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, astfel că cererea de contestare depusă de Anatolie Minciuna este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

320. În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022,

COMPLETUL DE JUDECATĂ SPECIAL, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Anatolie Minciuna împotriva deciziei din 18 iulie 2024 a Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni